

Identifying and Developing the Environmental Model Affecting the Strategic Foresight of Iranian Sports based on the STEEPELD and Determining Key Drivers

Reza FarokhShahi*

Ph.D.in Strategic Management in Sports Organizations, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran (Corresponding Author) R_farokhshahinia@yahoo.com

Javad Shahlaee

Associate Professor of Sport Management, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran
javadshahlaee@gmail.com

Moslem Shirvani Naghani

Ph.D. in Futures Studies, Lecturer at Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran
shirvanimoslem@yahoo.com

Habib Honari

Associate Professor of Sport Management, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran
honari_h@yahoo.com

Golamali Kargar

Associate Professor of Sport Management, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran
kargar@atu.ac.ir

Abstract

Objective: The environment of most sports organizations is increasingly uncertain and the goals are so moving that they are difficult to achieve. In addition, traditional approaches to strategic planning in the face of chaos and environmental uncertainty are not flexible and do not respond well. Therefore, the purpose of this study was to identify and develop an environmental model affecting the strategic foresight of Iranian sports based on the STEEPELD and to determine the key drivers. In fact, this study seeks to identify which drivers can be effective in achieving the desired future of Iranian sports.

Method: The present study is practical, qualitative and survey. The statistical population was faculty members of sports management with associate degree and higher who were selected by combined sampling. To adjust for environmental factors, a 61-item questionnaire was designed that convergent validity (0.622) and its composite reliability coefficient (0.868) were confirmed. The statistical methods used include: descriptive statistics, structural equation modeling (PLS) and Friedman ranking.

Findings: The results showed that the research model was approved by experts with a GOF = 0.745. Also, international trade, integration in sports management, development of sports philosophy, increase of sports standard per capita, increase of social capital, environmental policies, expansion of mass media and social networks and development of regulations Legal were identified as key drivers of the strategic foresight of Iranian sports.

Conclusion: Therefore, the model developed in this study can be effective as a guide in estimating the future of sports organizations.

Keywords: Strategic Foresight, Environmental Scanning, Key Drivers, Iranian Sport, STEEPELD.

Semiannual Journal of Iran Futures Studies, Research Article, Vol.6, NO.1, Spring & Summer 2021,, 233-263

DOI: 10.30479/jfs.2021.14498.1246

Received on 4 November, 2020 Accepted on 18 February, 2021

Copyright© 2021, FarokhShahi, Shahlaee, Shirvani Naghani & Kargar

Publisher: Imam Khomeini International University



شناسایی و تدوین الگوی محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران بر اساس مدل STEEPELD و تعیین پیشران‌های کلیدی

رضا فرخ شاهی*

دکتری مدیریت راهبردی در سازمانهای ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
R_farokhshahinia@yahoo.com

جواد شهلائی

دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. avadshahlaee@gmail.com

مسلم شیروانی ناغانی

دکتری آینده‌پژوهی، مدرس دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران. shirvanimoslem@yahoo.com

حبیب هنری

دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. honari_h@yahoo.com

غلامعلی کارگر

دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. kargar@atu.ac.ir

چکیده

هدف: محیط اغلب سازمان‌های ورزشی، بیش از پیش نامطمئن شده است و اهداف، آن‌چنان در حرکت‌اند که به سختی می‌توان به آن‌ها رسید. به علاوه، رویکردهای سنتی برنامه‌ریزی استراتژیک در مواجهه با آشفتگی و عدم اطمینان محیطی منقطع نبوده و از پاسخگویی مناسبی برخوردار نیستند. بدین سبب، هدف این تحقیق شناسایی و تدوین الگوی محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران بر اساس مدل STEEPELD و تعیین پیشران‌های کلیدی بود. در واقع این پژوهش به دنبال پاسخگویی به این پرسش است که شناسایی و کنترل کدام پیشران‌ها می‌تواند در نیل به آینده مطلوب ورزش ایران مؤثر باشد.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر ماهیت کیفی و از نظر مسیر اجرا در تحقیقات آینده-نگاری، پویا محیطی است. جامعه آماری، اعضای هیأت علمی مدیریت ورزشی با مرتبه دانشیاری و بالاتر بودند که با نمونه‌گیری ترکیبی انتخاب شدند. برای تنظیم عوامل محیطی، پرسشنامه‌ای ۶۱ سوالی طراحی شد که روایی همگرا (۰/۶۲۲) و ضریب پایایی مرکب آن (۰/۸۶۸) تأیید شد. روش‌های آماری مورد استفاده شامل: آمار توصیفی، مدل سازی معادلات ساختاری (PLS) و رتبه‌بندی فریدمن است.

یافته‌ها: نتایج نشان داد مدل تحقیق با میزان $GOF=0.745$ مورد تأیید خبرگان است. همچنین، تجارت بین‌المللی، یکپارچگی در مدیریت ورزش، گسترش فلسفه ورزش، افزایش سرانه استاندارد ورزشی، افزایش سرمایه‌های اجتماعی، سیاست‌های زیست‌محیطی، گسترش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی و تدوین نظام نامه‌های حقوقی به عنوان پیشران‌های کلیدی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران شناسایی شدند.

نتیجه‌گیری: از این رو، الگوی تدوین شده در این پژوهش می‌تواند به عنوان یک راهنما در برآورد و پیش‌نگری آینده سازمان‌های ورزشی ایران مؤثر باشد.

واژگان کلیدی: آینده‌نگاری راهبردی، پویا محیطی، پیشران‌های کلیدی، ورزش ایران، STEEPE

* دو فصلنامه علمی آینده پژوهی ایران، مقاله پژوهشی، دوره ۶، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۴۰۰، ۲۳۳-۲۶۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۸/۱۴ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۹/۱۱/۳۰



ناشر: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

مقدمه

محیط اغلب سازمان‌ها بیش از پیش نامطمئن شده است و اهداف، آن‌چنان در حرکت‌اند که به سختی می‌توان به آن‌ها رسید. به علاوه، رویکردهای سنتی برنامه‌ریزی استراتژیک در مواجهه با آشفتگی، عدم قطعیت و عدم اطمینان محیطی منعطف نبوده و از پاسخگویی مناسبی برخوردار نیستند (خداداد حسینی و همکاران، ۱۳۹۱: ۴۵). بنابراین، در هزاره سوم، سازمان‌ها خودمختاری خود را از کف داده‌اند. بر طبق یافته‌ها، اکثر سازمان‌های ورزشی همیشه با محیطی متلاطم مواجهه هستند و تهدیدهای محیطی در همه ابعاد، بقای آن‌ها را به مخاطره می‌اندازد (شعبانی بهار و همکاران، ۱۳۹۶: ۷۴). بدین سبب، بررسی محیطی ابزاری است که سازمان‌های ورزشی، نه تنها برای جلوگیری از شوک‌های راهبردی و بقای بلندمدت خود از آن بهره می‌برند (اعرابی، ۱۳۹۵: ۱۵)، بلکه می‌توانند به وسیله آن در مدت زمان کوتاه‌تری مسائل مهم و تأثیرگذار خود را شناسایی و رهگیری کنند و موفقیت و عملکرد فعلی و آینده خود را تحت تأثیر قرار دهند (کریستا^۱، ۲۰۲۰: ۱-۳). از این‌رو، جهت پیش‌نگری دقیق و اتخاذ رویکرد پیش‌فعالانه و فرافعالانه در آینده سازمان‌های ورزشی کسب اطلاعات در زمینه مفهوم بررسی محیطی ضروری به نظر می‌رسد. (اینگوار^۲، ۱۹۸۵: ۱۳۱ به نقل از شیروانی، ۱۳۹۷).

از سوی دیگر، با پیش‌فرض ثابت نماندن شرایط، دیگر برنامه‌ریزی و تجزیه و تحلیل محیطی^۳، بر پایه شرایط کنونی؛ برای آینده بلندمدت سازمان‌های ورزشی پاسخگو نیست و پیش‌دستی در واکنش‌ها و نیز کنش‌گر بودن در قبال تغییرات آینده، لحاظ کردن نوعی آینده‌نگری و آینده‌سازی را در مدیریت راهبردی می‌طلبد. لذا، آینده‌نگاری راهبردی^۴ که متأثر از رویکرد هنجاری در ساختن آینده مطلوب است، (ویچیاتو^۵، ۲۰۱۲) به عنوان رویکردی نوین در نظام برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری (کایسنو^۶، ۲۰۱۹) می‌تواند یک اقدام پیش‌نگرانه و ره‌گشا در راستای شناسایی شرایط محیطی و کاهش عدم اطمینان محیطی باشد و به تدوین راهبردهایی رقابتی کمک نماید (شیروانی، ۱۳۹۷). تا تأثیرات آینده بهتر درک شود و مدیران بتوانند برای کسب نتایج مثبت در آینده برنامه‌ریزی کنند (نورمن^۷، ۲۰۱۵: ۳۹۳-۳۹۲).

به‌رغم اهمیت پویای محیطی در تعیین پیشران‌های کلیدی تاکنون تحقیق نظام یافته‌ای در جهت شناسایی، دسته‌بندی و اولویت بندی عوامل و مؤلفه‌های محیطی اثرگذار که مورد تأیید خبرگان مدیریت ورزشی باشد، انجام نگرفته است. هدف اصلی تحقیق حاضر تبیین الگوی

1. Krista
2. Ingvar
3. The Environmental analysis
4. Strategic Foresigh
5. Vecchiato
6. Quiceno
7. Norman

محیطی مؤثر بر آینده ورزش ایران است تا از این طریق اهداف فرعی این پرسش؛ اعم از شناسایی پیشران های کلیدی مورد تحلیل و ارزیابی قرار گیرد و به عنوان یک راهنما در آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران به کارگرفته شود. از سوی دیگر، این تحقیق بررسی محیطی ورزش ایران را به صورت یکپارچه (هاینز و بی شاپ^۱، ۲۰۰۶) و در ارتباط با مؤلفه‌های چهارگانه آموزشی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای (مول و همکاران^۲، ۲۰۰۵) بررسی می‌کند. زیرا پیوستگی این بخش‌ها ضمن توسعه یکدیگر سبب توسعه‌یافتگی کل ورزش کشور خواهد شد. رویکرد یکپارچه، سبب شناسایی ابعاد وسیع‌تر و ارتباطات گسترده‌تری در خصوص موضوع مورد مطالعه می‌شود (هاینز و بیشاپ، ۲۰۰۶). لذا، مهم‌ترین سؤال پژوهش حاضر این است که عوامل محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران کدامند؟ به علاوه، نوآوری تحقیق در آن است که پویای محیطی را بر اساس مدل STEEPELD که مدل کامل‌تری از تجزیه و تحلیل محیطی است، مورد ارزیابی قرار می‌دهد. دوم؛ این تحقیق تعیین پیشران‌های کلیدی را بر اساس یک مدل آینده‌نگاری راهبردی انجام می‌دهد. بدین سبب، پژوهش حاضر از نظر موضوع، روش، یافته‌ها و نتایج در حوزه ورزش ایران دارای رویکرد جدیدی است. اما ضرورت و اهمیت این پژوهش در آن است که به دنبال شناسایی عواملی است که بتواند ضمن مقاوم‌سازی سازمان‌های ورزشی در شرایط عدم قطعیت محیطی، آینده ورزش ایران را ارتقا دهد؛ زیرا اغلب سازمان‌های ورزشی خواهان بقا و افزایش اثربخشی خود هستند.

ادبیات و پیشینه پژوهش

آینده‌نگاری راهبردی

دو ویژگی تغییرات مداوم و پیچیدگی زیاد (گارود و الستروم^۳، ۱۹۹۷ به نقل از شیروانی: ۱۳۹۷: ۲۸) در سازمان‌ها سبب شده که تشخیص مسیر حرکت سازمان‌ها با دشواری مواجه گردد و نیاز به تفکری چندبعدی، فراگیر و خلاقانه در برنامه‌ریزی‌ها بیش از پیش احساس گردد (شیروانی، ۱۳۹۷). لذا، آینده‌نگاری راهبردی^۴ به‌عنوان یک دورنما^۵ که توانایی شناسایی وضعیت‌های نامساعد را دارد (هاینز، ۲۰۰۶: ۱۹) می‌تواند بر پایه فهم ویژگی‌ها، توانایی‌ها و الگوهای رفتار در محیط اجتماعی (گاسپار^۶، ۲۰۱۵: ۴۰۵-۴۲۶) در مواجهه با این ویژگی‌ها مؤثر واقع شود؛ و انواعی از دیدگاه‌های با کیفیت رو به جلو را ایجاد نماید. مطلبی که روربک^۷ (۲۰۱۱: ۱۸) در رساله دکتری خود بر آن تأکید دارد و می‌گوید: آینده‌نگاری راهبردی توانایی

1. Hines & Bishop
2. Mull et al
3. Garud & Ahlstrom
4. strategic foresight
5. Perspective
6. Gaspar
7. Rohrbeck

نشان دادن واکنش به تغییرات گسسته را دارد. از این رو، آینده‌نگاری راهبردی در سازمان‌های ورزشی عبارت است از: فرآیندی نظام‌مند، یکپارچه^۱ و کل‌نگر^۲ است که با استفاده از فنون و ابزارهای آینده‌پژوهی و مدیریت راهبردی و مشارکت نخبگان می‌تواند در محیط نامطمئن، رقابتی و غیرقابل پیش‌بینی مؤلفه‌های چهارگانه ورزش وارد شده و با ارائه هشدار نسبت به تغییرات متأثر از محیط و ترسیم افق‌های پیش رو، اقدام به تغییر آینده در جهت ایجاد موقعیت مطلوب سازمان‌های ورزشی نماید.

ورزش ایران

تربیت بدنی، ورزش و علوم ورزشی معاصر، قلمروهای پویایی هستند که به سرعت در حال تغییرند (آوست و آبوچر^۳، ۱۳۹۰: ۵۹). به علاوه، بر اساس نظریه کافمان و سنج^۴ (۱۹۹۳) تفسیر چالش‌های مدیریت ورزشی در آینده باید به گونه‌ای باشد که در بازار رقابت پیروز شویم و بر مقاومتی که نسبت به برنامه‌هایمان اعمال می‌شود، چیره گردیم (پارکر و همکاران^۵ ۱۳۸۲). لذا، مدیران ورزش ایران باید با پای دگرگونی‌هایی که بی‌گمان در آینده مؤلفه‌های چهارگانه آموزشی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای (مول و همکاران^۶، ۲۰۰۵) رخ خواهد داد، حرکت کنند و با استفاده از آینده‌نگاری راهبردی که هم فلسفه است و هم یک روش، زمینه تدوین استراتژی‌های انعطاف‌پذیرتر، قوی‌تر و مقاوم‌تری را برای سازمان‌های ورزشی فراهم کنند (نورمن، ۲۰۱۵: ۳۹۲)

پویای محیطی

پویای محیطی^۷ یکی از فعالیت‌های چهارگانه تحلیل بیرونی^۸ است. (میرشاه ولایتی و نظری‌زاده، ۱۳۸۹: ۲۲) که به عنوان ابزار مقدماتی و البته کلیدی آینده‌پژوهی، در ایجاد دیدگاه رو به جلو در سازمان‌ها و نهادها نقش مهمی را ایفا می‌کند (اسلاتر^۹، ۱۳۸۵: ۱۶). آگویار^{۱۰}، پویای محیطی را فرایند جست‌وجوی اطلاعات درباره محیط و کسب آگاهی از عوامل و مؤلفه‌هایی می‌داند که به مدیران عالی سازمان در تنظیم اقدامات آتی کمک می‌کند (میرشاه ولایتی و نظری‌زاده، ۱۳۸۹: ۱۹). بدین سبب، بررسی محیطی نوعی رادار برای پایش دنیا به صورت نظام‌مند است که با ارزیابی و نشر اطلاعات در مورد علائم مهم، جدید و غیرمنتظره

- 1.integral
- 2.holistic
- 3.A.west& A.bucher
- 4.kofman & senge
5. Parkes & et al
- 6.Mull et al
- 7.Environmental Scaninig
8. External Analysis
9. Slaughter
10. Aguilar

میان افراد مؤثر آن سازمان؛ منجر به کاهش بی‌نظمی در جریان اطلاعات، و اعلام هشدار به موقع در صورت وقوع تغییرات مهم بالقوه در سازمان‌های ورزشی گردد (آداما وروئل^۱، ۲۰۱۰؛ نیستورسکو^۲، ۲۰۰۶ به نقل از میرشاه ولایتی و نظری‌زاده، ۱۳۸۹: ۲۱). پویش محیطی شامل سه فعالیت (۱) جمع‌آوری اطلاعات مربوط به محیط خارجی سازمان (۲) تحلیل و تفسیر این اطلاعات و (۳) استفاده از این اطلاعات در تصمیم‌گیری‌ها است که در نهایت به ترسیم مسیرهای استراتژیک آینده و بهبود مدیریت سازمان‌ها (کوچی^۳، ۲۰۱۴: ۶۶۸-۶۶۷) کمک می‌کند.

الگوهای رایج بررسی محیطی مانند: رویکرد استیپ^۴، دیجست^۵، کوئست^۶، پست^۷ و غیره روش‌هایی هستند که اطلاعات حاصل از آن‌ها ما را در شناسایی پیشران‌ها، عدم قطعیت‌ها، ابزارها و بدیل‌ها راهنمایی می‌کند (هاینز و بیشاپ، ۲۰۰۶) PEST یکی از مدل‌های سنتی مرتبط با استراتژی است که با مرور زمان و با به وجود آمدن عدم اطمینان محیطی سازمانی، عوامل دیگری به آن اضافه شد. به طور مثال در بررسی عوامل محیطی مؤثر بر بازی‌های المپیک جوانان در کشورهای حاشیه خلیج فارس دو عامل زیست‌محیطی و حقوقی به آن اضافه شد. و این مدل به PESTLE ارتقا یافت (ماتارونا^۸، ۲۰۱۹). همچنین، با توجه به گسترش روز افزون، قلمرو موضوعی ورزش و غیرقابل پیش‌بینی بودن متغیرهای محیطی لازم است تا تمامی عوامل کلان محیطی جهت برنامه‌ریزی در آینده در نظر گرفته شوند. بدین سبب، ترسیم یک مدل که معنی داری عوامل و مؤلفه‌های آن به تأیید خبرگان ورزشی برسد، اهمیت پیدا می‌کند. از این رو، پس از مطالعه مبانی نظری پژوهش، مدل STEEPELD^۹ که مدل کامل‌تری از تجزیه و تحلیل محیطی است (آذر و همکاران، ۱۳۹۴: ۸۵). جهت تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر بر سیاستگذاری و راهبردپردازی ورزش ایران مورد آزمون قرار گرفت تا بتوان به کاهش خطرهای محتمل در ابعاد ناشناخته محیط اقدام کند. (بلومبرگ^{۱۰}، ۲۰۱۲: ۲).

1. Adema Roehl

2. Nistorescu

3. Cucui

4. STEEP

5. DEGEST

6. QUEST

7. PEST

8. Mataruna

9. Sociological, Technology, Economic, Environmental, Political, Ethics, Legal, Demographical

10. Bloomberg

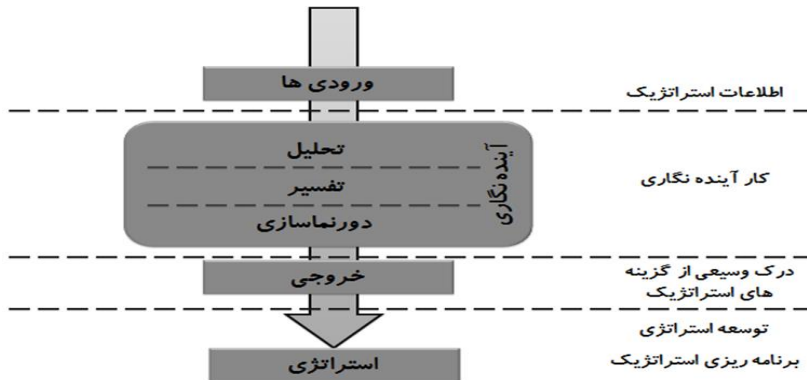
پیشران‌های کلیدی

آینده‌نگاری، حاصل پیوند دو مرحله کلی است (گوده^۱، ۱۹۹۴، ۲۰۱۱): الف) پیش‌نگری^۲ که در برگزیده مطالعه عوامل و متغیرهای اثرگذار بر شکل‌گیری آینده است. ب) اقدام^۳ برای تدوین راهبردهای آینده‌نگرانه (رویکرد پیش‌فعالانه^۴) و راهبردهای آینده‌ساز (فرافعالانه^۵) در مواجهه با تحولات محیطی. در مرحله (الف) باید کلیه روندها، کلان روندها و پیشران‌ها شناسایی و تحلیل شوند. به علاوه، نشانه‌های ضعیف، رویدادهای محتمل و مؤثر آینده نیز مورد کاوش و شناسایی قرار می‌گیرند تا ضمن مشارکت دادن ذی‌نفعان، تصاویر ذهنی و ارزش‌های آنان مورد بازخوانی قرار گیرد. در مرحله (ب) نیز باید با توجه به آینده‌های ممکن و محتمل، در پی اقدامات پاسخگو به رویدادهای آینده باشیم و بر اساس ارزش‌های بنیادین به اقداماتی برای ساخت آینده مطلوب پردازیم. بدین سبب، شناسایی روند و تحلیل پیشران‌ها، از مهمترین فعالیت‌ها در مرحله (الف) آینده‌نگاری به شمار می‌رود.

پیشران‌ها مجموعه‌ای از نیروهای جهانی و محلی شکل دهنده آینده‌اند که به صورت غیرمستقیم از درهم کنش چهار مؤلفه: الف) روندها^۶، ب) رویدادها^۷، ج) تصاویر^۸، د) اقدام-ها^۹ بر آینده حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فناوری، حقوقی، زیست‌محیطی، جمعیت‌شناختی و اخلاقی تأثیرگذارند. مفهوم نوآوری نیز مملو از تعیین پیشران‌های مختلفی است که برای توسعه ظرفیت نوآورانه سازمان‌ها ضروری هستند. (آتیاز^{۱۱}، ۲۰۲۰: ۸۹) در فرهنگ عبارات آینده‌پژوهی نیز پیشران‌ها؛ اصطلاحاتی کلی برای اشاره به عوامل کلان محیطی هستند که باعث ایجاد تحول در آینده، شکل دادن و تأثیر بر آن می‌شوند (ادیب‌روشن، ۱۳۹۸: ۲۳۳). بدین سبب، نیروهای پیشران کلیدی^{۱۲} که در کوتاه‌مدت کمتر تغییر می‌پذیرند، محرک و موتور اصلی تغییرات ورزش ایران در سطح کلان هستند که می‌توانند به وسیله اشخاص، موقعیت‌ها و یا نهادها ایجاد شوند و به شیوه‌ای پیش‌بینی‌پذیر، مسیر رویدادهای آینده را تعیین کنند (شیروانی و بیات، ۱۳۹۷).

1. Godet
2. Anticipation
3. Action
4. Pre-activity
5. Pro-activity
6. Drivers
7. Trends
8. Events
9. Images
10. Actions
11. Atiase
12. Driver Forces

بر اساس مدل کایسنو^۱ و همکاران (۲۰۱۹: ۶۲)، شوئنکر و وولف^۲ (۲۰۱۳: ۵۱)، کوسا (۲۰۱۲: ۶۰)، هاینز و بیشاپ (۲۰۰۶: ۷۸) و وروس (۲۰۰۳: ۸) پویش محیطی گامی مهم در شناسایی پیشران‌ها، عدم قطعیت‌های کلیدی و ترسیم سناریوهای آینده سازمان‌های ورزشی است. بدین سبب، این تحقیق بر اساس مدل وُرس^۳ (۲۰۰۳: ۸) که یک مدل آینده‌نگاری عمومی است، به شناسایی و تدوین الگوی محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران بر اساس مدل STEEPELD و تعیین پیشران‌های کلیدی می‌پردازد.



شکل ۱. چارچوب کلی فرایند آینده‌نگاری

منبع: (ورس، ۲۰۰۳: ۸)

از این‌رو، نویسندگان این مقاله بر این باورند که می‌توان با استفاده از مراحل اول و دوم مدل وُرس، به بررسی پویش محیطی و تعیین پیشران‌های کلیدی ورزش ایران پرداخت و زمینه لازم را برای انجام مراحل بعدی فرایند آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران، در تحقیقات آتی فراهم نمود.

از پژوهش‌های داخلی مهم در زمینه تحقیق نیز می‌توان به نتایج (ملایی سفیددستی و همکاران، ۱۳۹۹؛ کشاورز ترک و همتی عقیف، ۱۳۹۸؛ همتی عقیف، ۱۳۹۸؛ جوادی‌پور و رهبری، ۱۳۹۶؛ رضایی صوفی و همکاران، ۱۳۹۶؛ فراهانی و همکاران، ۱۳۹۵؛ احسانی و همکاران، ۱۳۹۲؛ حمیدی و همکاران، ۱۳۹۰) اشاره نمود. این تحقیقات، اگرچه به اهمیت پویش محیطی و شناسایی عوامل و مؤلفه‌های آن در راهبردسازی و سیاست‌گذاری ورزش ایران اشاره داشته‌اند، اما از مدلی جامع که بتواند از هشت عامل محیطی به صورت یکپارچه در بررسی چهار حیطه ورزش آموزشی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای استفاده کند، بهره نبرده‌اند. در بررسی مفهوم آینده‌نگاری و پیشران‌های کلیدی نیز کشاورز ترک و همتی عقیف (۱۳۹۸) معتقدند آینده‌نگاری سازمانی بر ساختار نظام ورزش، مشارکت ورزشی و تأمین مالی

1. Quiceno
2. Schwenker, B. & Wulf
3. Voros

تأثیرگذار است. ملایی سفیددشتی و همکاران (۱۳۹۹) نیز سه مفهوم ثبات مدیریت و نظام شایسته‌سالاری، استراتژی ملی برای میزبانی رویدادهای بزرگ و نگاه ویژه حاکمیت به ورزش بانوان را به عنوان سه پیشران کلیدی در تدوین سناریوها و ترسیم آینده‌های ممکن انتخاب کردند. همتی عقیف (۱۳۹۸) نیز بر پایه دو پیشران الگوی توسعه ورزشی و جهت‌گیری فرهنگی غالب، سناریوهای آینده‌نگاری ورزش با تکیه بر مبانی اسلامی را ترسیم نمود.

کریستا^۱ (۲۰۲۰: ۶) در بررسی مؤلفه‌های مؤثر در مدل‌سازی مرکز سلامت روان و ورزش کانادا^۲ از پویای محیطی و بررسی عوامل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی فناوری برای ایجاد یک برنامه‌ریزی دقیق برای ساخت آینده استفاده می‌نماید. ویتو و همکاران^۳ (۲۰۱۶: ۱۹۳-۱۹۲) در بررسی محیطی میزبانی بازی‌های المپیک، نشان دادند که تجزیه و تحلیل محیط کلان مؤثر بر بازی‌های المپیک ضمن کمک به شهرهای میزبان، بینش مفیدی را به برگزارکنندگان رویداد در بهره‌گیری بهتر از فرصت میزبانی ارائه می‌دهد. آن‌ها بر اساس گزارش کمیسیون ارزیابی کمیته بین‌المللی المپیک^۴ مهم‌ترین متغیرهای محیطی مؤثر بر میزبانی بازی‌های المپیک از ۲۰۰۸ پکن تا ۲۰۲۰ توکیو را عوامل اقتصادی، جمعیت‌شناختی، اجتماعی، فناوری و زیست‌محیطی بیان کردند. نورمن (۲۰۱۵) تصویری از آینده رشته ورزشی تنیس را با استفاده از آینده‌نگاری راهبردی ترسیم نمود. او بیان داشت: اگرچه سازمان‌های ورزشی ملی^۵ (NSO) به بهره‌وری عملیاتی، افزایش مشارکت و مدیریت مالی خود توجه دارند؛ اما باید جهت درک نیروهای محیطی مؤثر بر عملکرد خود و توجه به فرصت‌ها، بازه زمانی ۱۰ تا ۲۰ ساله آینده را نیز در نظر بگیرند. آن‌ها با استفاده از پویای محیطی و مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته و ... به درک واکنش‌ها، جستجوی دقیق و موشکافانه فرضیات پرداختند تا بتوانند نقاط کور^۶ استراتژیک در (NSO) را پیدا کنند (نورمن، ۲۰۱۵: ۳۹۳-۳۹۲). ژوزف و سیسیلیا^۷ (۲۰۱۵) سیاست ورزش معاصر در سوئد را نتیجه یک رابطه بلندمدت در یکپارچگی مدیریت ورزش و ارتباط بین دولت‌های ملی، محلی و باشگاه‌های غیرانتفاعی و افزایش سرمایه‌های اجتماعی می‌داند که منجر به حمایت مالی گسترده از ورزش‌های سازمان یافته شده است. همسو با این تحقیق مک سوینی و صفایی^۸ (۲۰۲۰) نیز ایجاد نوآوری در سیاست ورزش کانادا را به مدیریت جدید عمومی و کارآفرینی عمومی مرتبط می‌دانند. کوچی^۹ (۲۰۱۴: ۶۶۹-۶۶۸) ارتباط با دولت‌های مرکزی و مسئولان محلی؛ توسعه زیرساخت‌ها، جذب حامیان مالی و

1. Krista
2. CCMHS
3. Vito & et al
4. IOC Evaluation Commission
5. National Sporting Organizations
6. blind-spots
7. Josef and Cecilia
8. McSweeney & Safai
9. Cucui

بخش خصوصی و همکاری با دانشگاهها در ایجاد مفاهیم تربیتی را به عنوان مهمترین مؤلفه - های محیطی تأثیرگذار بر پایداری راهبردهای توسعه باشگاههای ورزشی فوتبال بیان نمود. (جدول ۱)

جدول ۱. پیشینه عوامل و مؤلفه‌های محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران

عنوان	مؤلفه ورزشی	عوامل	مؤلفه های محیطی
ویتو و همکاران ^۱ (۲۰۱۶)	حرفه ای (بازیه‌های المپیک ۲۰۲۰-۲۰۰۸)	فناوری جمعیت شناختی اجتماعی اقتصادی زیست محیطی	تجربه پخش بین المللی رویداد رشد جمعیت یکپارچگی اجتماعی ثبات و امنیت اقتصادی قرارگیری زاین در گسل زلزله
کوچی (۲۰۱۴)	قهرمانی	سیاسی اقتصادی اخلاقی	ارتباط با دولت مرکزی و مسؤلان محلی جذب حامیان مالی و بخش خصوصی همکاری با دانشگاهها در ایجاد مفاهیم تربیتی
جوادی پور و رهبری (۱۳۹۶)	همگانی	سیاسی حقوقی اجتماعی	دولتی بودن ورزش همگانی، تعدد تصمیم‌گیرندگان قوانین متمرکز و نهادینه نبودن سیاست‌ها کم‌رنگ شدن نقش مردم و جراید در سیاستگذاری‌ها
فراهانی و همکاران (۱۳۹۵)	قهرمانی	اقتصادی جمعیت شناختی اجتماعی	کاهش ارزش پول ملی عدم استقبال بخش خصوصی کثرت جمعیت جوان و سرشار از استعداد کشور تمرکز رسانه های گروهی به نتیجه گرایی در ورزش
احسانی و همکاران (۱۳۹۲)	حرفه ای	حقوقی سیاسی اقتصادی	به روزآمد کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای کشور کاهش نقش دولت در ورزش حرفه‌ای توسعه امکانات و زیرساخت‌ها
حمیدی و همکاران (۱۳۹۰)	آموزشی	جمعیت شناختی سیاسی حقوقی	استعدادهای سرشار و مشکلات درسی و معیشتی بخشی نگری در حوزه‌های کلان آموزش عالی کشور تکلیف قانونی برنامه چهارم مبتنی بر افزایش سرانه ورزشی
شعبانی و همکاران (۱۳۹۳)	همگانی قهرمانی حرفه ای آموزشی	اجتماعی جمعیت شناختی عوامل سیاسی عوامل سیاسی	تغییر روش زندگی مردم در گرایش به ورزش همگانی توزیع نامناسب و فضا و امکانات و تجهیزات ورزش استفاده سیاسی از ورزش حرفه ای تعدد و تداخل نهادهای سیاستگذار در ورزش قهرمانی

روش‌شناسی تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر ماهیت^۲ کیفی و از نظر مسیر اجرا در تحقیقات آینده‌نگاری، پویش محیطی است. بر اساس تحقیقات پوپر^۳ (۲۰۰۸) تحقیقات آینده-نگاری از نظر ماهیت به سه دسته کیفی، کمی و نیمه‌کمی^۴ تقسیم می‌گردند. بر اساس نظرات او، تحقیقات پویش محیطی و پیمایشی/ پرسشنامه؛ جزو تحقیقات کیفی است. چرا که مبتنی بر تفسیرهای درونی و ذهنی و خلاقیت فرد است. پیمایش یک ابزار اساسی در تحقیقات علوم اجتماعی و یک روش معمول در آینده‌نگاری است (پوپر، ۲۰۰۸). از سوی دیگر، مینتزبرگ^۵ (۲۰۰۷: ۲۹۱) می‌گوید: خلق راهبرد رقابتی مستلزم «سنتز» بر روی گذشته، حال و آینده

1. Vito & et al.
2. nature
3. Popper
4. Semi-quantitative
5. Mintzberg

است. لذا، درگام اول پژوهش؛ محقق به انجام مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای و مرور پیشینه مرتبط با تحقیق پرداخت و فهرستی از مهم‌ترین مؤلفه‌های محیطی مؤثر بر آینده ورزش ایران را در قالب پرسشنامه تدوین نمود. جامعه آماری تحقیق نیز اعضای هیأت علمی مدیریت ورزشی با مرتبه دانشیاری و بالاتر بودند که در دو بخش از آن‌ها استفاده شد. در بخش اول، ۵ نفر از اساتید با دریافت پرسشنامه نیمه‌باز به طراحی و تنظیم عوامل و تعیین روایی محتوای پرسشنامه پرداختند. به علاوه، به دلیل آنکه آینده‌نگاری راهبردی به جای این که بر مشارکت عمومی تأکید ورزد، نتیجه‌گرا است و بیشتر بر مشارکت نخبگان تمرکز دارد (کوسا، ۲۰۱۲: ۱۳) در بخش دوم به جامعه متمرکزتر که نظرشان پراکندگی کمتری داشتند، نیاز بود.

از این رو، با رویکرد تحدید جامعه آماری، تعداد ۲۵ نفر از اعضای هیأت علمی مدیریت ورزشی دارای مرتبه دانشیاری و بالاتر که سابقه کار مطالعاتی در زمینه تحقیق را داشتند به عنوان جامعه آماری تحقیق مشخص شدند. سپس بر اساس فرمول کوکران برای جامعه معلوم ۲۳ نفر از آن‌ها به روش تصادفی ساده به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند که پس از تماس تلفنی با آن‌ها و کسب موافق اولیه همکاری؛ پرسشنامه از طریق شبکه اجتماعی واتساپ و پست الکترونیک ارسال گردید. درصد بازگشت پرسشنامه‌های تحقیق نیز ۶۵ درصد بود که قابل قبول می باشد و نهایتاً تعداد ۱۵ پرسشنامه جمع‌آوری شد. به منظور مدل‌سازی عوامل محیطی مؤثر بر ورزش ایران و شناسایی مؤلفه‌های مرتبط با آن، محقق با انجام مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای فهرستی از مهم‌ترین عوامل محیطی مؤثر بر ورزش ایران را تهیه نمود و با اعمال نظر متخصصان، پرسشنامه ۶۱ سؤالی در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت طراحی کرد. در این پرسشنامه عدد ۱ کمترین میزان و عدد ۵، بیشترین میزان تأثیرگذاری عوامل محیطی را نشان می‌دهد. در این تحقیق برای تأیید روایی، ابزار اندازه‌گیری از سه روایی محتوا^۱، همگرا^۲ و واگرا^۳ و جهت بررسی پایایی^۴ از ضریب آلفای کرونباخ^۵ و ضریب پایایی مرکب^۶ استفاده شد (فورنل و لاکر^۸ ۱۹۸۱). همچنین در این تحقیق که در بازه زمانی اردیبهشت تا دی ماه ۱۳۹۹ انجام شد، علاوه بر شاخص‌های میانگین و انحراف معیار از روش‌های آماری رتبه‌بندی فریدمن و مدل‌سازی معادلات ساختاری (PLS) استفاده شد.

1. Validity
2. Content Validity
3. Convergent Validity
4. Divergent Validity
5. Reliability
6. Coefficient of Cronbach's alpha
7. Coefficient of Composite Reliability
- 8 . Fornell and Larcker

یافته‌های تحقیق

یافته‌های جمعیت‌شناختی

توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب مدرک تحصیلی حاکی از آن است که حدود ۲۰ درصد، دارای مرتبه استاد تمام و ۸۰ درصد در مرتبه دانشیاری بودند. به علاوه، درصد سنی پاسخ دهندگان در رده سنی ۵۱ تا ۶۰ سال (۴۶/۷) و در رده سنی ۴۱ تا ۵۰ و بالاتر از ۶۱ سال هردو به میزان (۲۶/۷) می‌باشد. بالاترین درصد میزان سابقه فعالیت آموزشی افراد نیز ۲۱ تا ۳۰ سال و به میزان (۵۳/۳) و بالاترین درصد میزان سابقه فعالیت پژوهشی افراد ۱۱ تا ۲۰ سال و به میزان (۴۶/۷) است. (جدول ۲)

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی

جنسیت			مرتبه علمی			سابقه فعالیت آموزشی			
فراوانی	درصد		فراوانی	درصد		فراوانی	درصد		
مرد	۱۲	۸۰	دانشیار	۱۲	۸۰	۱۱-۲۰	۳	۲۰	
زن	۳	۲۰	استاد تمام	۳	۲۰	۲۱-۳۰	۸	۵۳/۳	
سن	سابقه فعالیت مدیریتی			سابقه فعالیت پژوهشی					
فراوانی	درصد		فراوانی	درصد		فراوانی	درصد		
۴۱-۵۰	۴	۲۶/۷	۱-۱۰	۳	۲۰	۱۱-۲۰	۷	۴۶/۷	
۶۰-۵۱	۷	۴۶/۶	۱۱-۲۰	۸	۵۳/۳	۲۰-۳۱	۵	۳۳/۳	
۶۰ سال به بالا	۴	۲۶/۷	۲۰-۳۱	۳	۲۰	نداشته‌ام	۳	۲۰	
			نداشته‌ام	۱	۶/۷				

یافته‌های توصیفی

توصیف آماری عوامل مورد بررسی نشان می‌دهد که میزان اهمیت عوامل تأثیرگذار بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران نسبت به میانگین ۵ در عوامل اقتصادی (۳/۸۰±۰/۶۰۶)، عوامل سیاسی (۳/۹۲±۰/۶۳۱)، عوامل اخلاقی (۳/۸۳±۰/۶۸۴)، عوامل جمعیت‌شناسی (۴/۰۸±۰/۶۱۹)، عوامل اجتماعی (۳/۸۶±۰/۶۰۸)، عوامل زیست‌محیطی (۳/۵۹±۰/۷۷۳)، عوامل فناوری (۳/۹۲±۰/۸۲۱) و عوامل حقوقی (۴/۰۷±۰/۶۸۱) می‌باشد. به همین سبب، عوامل مورد بررسی دارای اهمیت لازم جهت ادامه کار تحقیق می‌باشند.

یافته‌های استنباطی

آزمون فریدمن^۱

بر اساس نتایج حاصله از جدول ۳، مقدار آماره کای اسکوتر برابر با ۵۲/۱۵۵ و سطح معنی‌داری آزمون برابر ۰/۰۰۱ بدست آمد. همچنین، نظر به اینکه سطح معنی‌داری بدست آمده کمتر از ۰/۰۵ است، بین اهمیت هریک از عوامل محیطی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به علاوه، بر اساس میانگین رتبه‌ای می‌توان استنباط کرد که در بین عوامل محیطی، شاخص

1. Friedman Test

حقوقی بیشترین تأثیر را آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران داشته است. در نتیجه در رتبه‌بندی عوامل مؤثر، در اولویت بالاتری قرار دارد.

جدول ۳. رتبه‌بندی عوامل محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران بر اساس آزمون فریدمن

عوامل محیطی	رتبه میانگین	---	---
اقتصادی	۳/۸۷	۱۵	N
سیاسی	۴/۵۰	۲۷,۴۴۹	X ²
اخلاقی	۴/۵۰	۳	درجه آزادی
جمعیت‌شناسی	۵/۰۰۱	۰,۰۰۱	معنی‌داری جانبی
اجتماعی	۴/۶۰		آزمون فریدمن
زیست محیطی	۲/۶۳		
فناوری	۵/۰۰		
حقوقی	۵/۱۳		

مدل‌سازی معادلات ساختاری

برای تحلیل و سنجش مدل عوامل محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران، از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد که از سه بخش اصلی: مدل اندازه‌گیری، مدل ساختاری و برازش مدل کلی تشکیل شده است. مدل‌سازی معادلات ساختاری^۱ SEM برای بررسی روابط خطی بین متغیرهای مکنون (مشاهده نشده) و متغیرهای آشکار (مشاهده شده) است که نسبت به مدل‌های کوواریانس محور از انعطاف‌پذیری بیشتری برخوردار است. در زمانی که حجم نمونه کم، دقت پیش‌بینی بیشتر، ویژگی‌های مدل اصلاحی تأیید نمی‌شود (اسدی و دلاور، ۱۳۹۴) و نیاز به بررسی همزمان نظریه‌ها و سنج‌ها باشد (آذر و همکاران، ۱۳۹۱) استفاده از این نرم‌افزار می‌تواند مناسب باشد. مدل اندازه‌گیری روایی و پایایی، ابزار اندازه‌گیری و سازه‌های پژوهش را بررسی می‌کند و مدل ساختاری فرضیه‌ها و روابط متغیرهای مکنون را آزمون می‌کند. لذا از طریق این فنون می‌توان ساختارهای فرضی (مدل‌ها) را رد یا انطباق آن‌ها را با داده‌ها تأیید نمود.

روایی محتوای ابزار اندازه‌گیری توسط نظرسنجی از اعضای هیأت علمی مدیریت ورزشی حاصل شد. جهت بررسی روایی همگرا نیز از شاخص میانگین واریانس استخراج شده استفاده گردید. معیار روایی همگرا بودن این است که میانگین واریانس‌های خروجی^۲ (AVE) بیشتر از ۰/۰۵ باشد که در این تحقیق ۰/۶۲۲ می‌باشد. روایی واگرا نیز از طریق مقایسه جذر میانگین واریانس‌های خروجی با همبستگی بین متغیرهای مکنون سنجیده می‌شود. بدین سبب، روایی اگر زمانی تأیید می‌شود که جذر میانگین واریانس‌های خروجی برای هر کدام از سازه‌های انعکاسی، بیشتر از همبستگی آن سازه با سایر سازه‌ها در مدل باشد. همچنین، در بررسی مدل اندازه‌گیری ضرایب آلفای کرونباخ همه متغیرها در این تحقیق، از مقدار ۰/۰۷ بیشتر است. به علاوه، پایایی مرکب نیز باید مقداری بیش از ۰/۰۷ را به دست آورد تا بیانگر

1. Structural equation modeling
2. Average Variance Extracted

ثبات درونی سازه باشد، پایایی مرکب نیز باید مقداری بیش از ۰/۰۷ را به دست آورد تا بیانگر ثبات درونی سازه باشد (فورنل و لارکر ۱۹۸۱) بدین سبب، ضریب میانگین واریانس استخراج شده این تحقیق (۰/۶۲۲)، ضریب پایایی مرکب با $Pc > 0.7$ (۰/۸۶۸) و ضریب پایایی آلفای کرونباخ (۰/۷۸۹) است. از این رو، ابزار اندازه‌گیری از روایی و پایایی مناسب برخوردار است. (جدول ۴)

جدول ۴. روایی همگرا و پایایی ابزار اندازه‌گیری

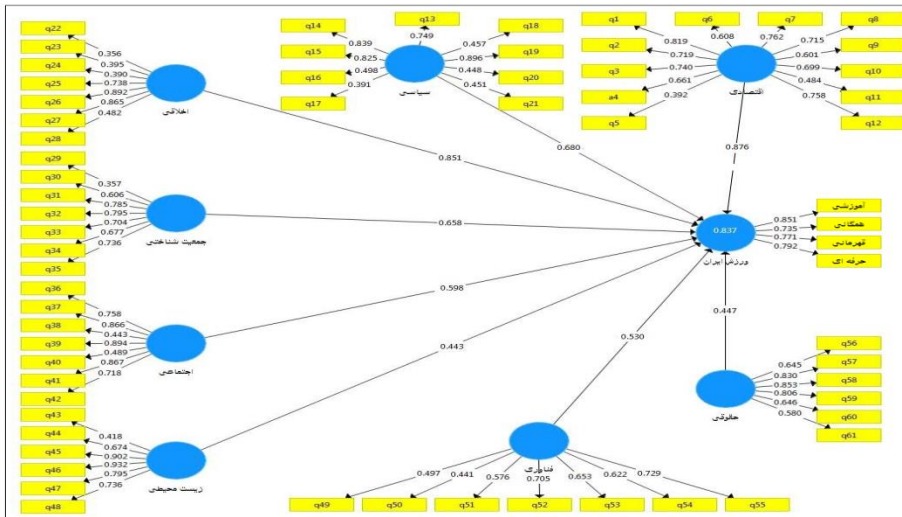
متغیرهای پژوهش	ضریب میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	ضریب پایایی مرکب (CR) $Pc > 0.7$	ضریب پایایی آلفای کرونباخ
اقتصادی	۰/۵۰۲	۰/۸۳۳	۰/۸۵۶
سیاسی	۰/۵۹۹	۰/۸۴۰	۰/۸۱۲
اخلاقی	۰/۶۷۷	۰/۷۷۹	۰/۷۳۰
جمعیت‌شناختی	۰/۵۶۳	۰/۸۵۳	۰/۷۹۹
اجتماعی	۰/۵۵۱	۰/۸۳۸	۰/۸۰۹
زیست‌محیطی	۰/۵۸۱	۰/۷۵۰	۰/۸۵۹
فناوری	۰/۶۷۴	۰/۸۰۳	۰/۷۱۱
حقوقی	۰/۵۳۹	۰/۸۷۳	۰/۸۲۳
ورزش ایران	۰/۶۲۲	۰/۸۶۸	۰/۷۸۹

در نرم افزار Smart-PLS معنی‌دار بودن اثر متغیرها توسط ارزش T بررسی می‌شود. اگر مقدار T کوچک‌تر از ۱/۹۶ - باشد، اثر منفی دارد ولی معنادار است. چنانچه بیشتر از ۱/۹۶ باشد، اثر مثبت وجود دارد و معنی‌دار است و در نهایت اگر بین ۱/۹۶+ تا ۱/۹۶- باشد، اثر معناداری وجود ندارد. به‌علاوه، اگر ضرایب مسیر، بالای ۰/۶۰ باشد، بیانگر ارتباطی قوی میان دو متغیر و چنانچه بین ۰/۰۳ تا ۰/۰۶ باشد، ارتباط متوسط و اگر زیر ۰/۰۳ باشد، بیانگر ارتباط ضعیف است.

جدول ۵. ضریب تاثیر و مقدار آماره T عوامل محیطی موثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران

متغیر	ضریب تاثیر (بتا)	مقادیر آماره T	سطح معناداری
اقتصادی	-۰/۸۷۶	۱۳/۰۳۵	۰/۰۰۱
سیاسی	-۰/۶۸۰	۹/۵۱۶	۰/۰۰۱
اخلاقی	-۰/۸۵۱	۱۱/۰۰۴	۰/۰۰۱
جمعیت‌شناسی	-۰/۶۵۸	۹/۲۲۱	۰/۰۰۱
اجتماعی	-۰/۵۹۸	۸/۲۹۶	۰/۰۰۱
زیست‌محیطی	-۰/۴۴۳	۵/۰۷۹	۰/۰۰۱
فناوری	-۰/۵۳۰	۶/۴۱۹	۰/۰۰۱
حقوقی	-۰/۴۴۷	۵/۴۱۳	۰/۰۰۱

بر اساس نتایج به دست آمده از جدول ۵ و شکل ۲؛ عوامل اجتماعی، تکنولوژی، اقتصادی، زیست محیطی، سیاسی، حقوقی، اخلاقی، جمعیت شناختی در سطح اطمینان ۹۵ درصد بر راهبردی ورزش ایران تأثیر گذارند. به علاوه، بر اساس شکل ۲، مدل بر آمده از تحقیق بر آینده نگاری راهبردی، مؤلفه های چهارگانه ورزش کشور نیز تأثیر گذارند که عبارت است از: ورزش آموزشی با ضریب مسیر (۰/۸۵۱) و ورزش حرفه ای ضریب مسیر (۰/۷۹۲)، ورزش قهرمانی ضریب مسیر (۰/۷۷۱) و ورزش همگانی ضریب مسیر (۰/۷۳۵).



شکل ۲: مقادیر ضریب مسیر

بر اساس نتایج به دست آمده از شکل ۲، مهم ترین عوامل شکل دهنده آینده ورزش ایران در جدول ۶ اولویت بندی شدند. بدین سبب، تجارت بین المللی، یکپارچگی در مدیریت ورزش، گسترش فلسفه ورزش، افزایش سرانه استاندارد ورزشی، افزایش سرمایه های اجتماعی، سیاست های زیست محیطی، گسترش رسانه های جمعی و شبکه های اجتماعی و تدوین نظام نامه های حقوقی؛ در اولویت بندی مؤلفه های محیطی مؤثر بر آینده نگاری راهبردی ورزش ایران قرار گرفتند و به عنوان پیشران های کلیدی شناسایی شدند.

جدول ۶. مهم ترین عوامل مؤثر در شکل گیری آینده ورزش ایران بر اساس مدل STEPELD

اقتصادی	<ul style="list-style-type: none"> تجارت بین المللی: فضای باز اقتصادی، تجارت آزاد منطقه ای و سرمایه گذاری خارجی استقلال مالی از دولت تقویت نظام کارآفرینی
سیاسی	<ul style="list-style-type: none"> یکپارچگی در مدیریت ورزش نیات سیاسی در مدیریت ورزش دید مثبت و جامع مسئولان بلند پایه
اخلاقی	<ul style="list-style-type: none"> گسترش فلسفه ورزش و فهم عمیق از حوزه های مرتبط با آن تربیت ورزشی و استفاده از ورزش به عنوان ابزار تربیتی و توسعه شخصیت کامل انسانی رشد مکاتب فلسفی و الگوهای جدید فکری
جمعیت	<ul style="list-style-type: none"> افزایش سرانه فضا و اماکن ورزشی به ازای هر نفر در کشور

شناسی	<ul style="list-style-type: none"> • برابری جویی جنسیتی و توسعه ورزش بانوان • وجود ترکیب جمعیتی جوان
اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> • افزایش سرمایه‌های اجتماعی نهضت داوطلبی هواداران (NGO) • گسترش عدالت و رفاه اجتماعی • افزایش اوقات فراغت در جامعه
زیست محیطی	<ul style="list-style-type: none"> • سیاست‌های زیست محیطی و توسعه پایدار • تنوع اقلیمی و جغرافیایی در کشور • شگفتی‌سازها و نوسانات بزرگ زیست محیطی: سیل، زلزله، COVID 19
فناوری	<ul style="list-style-type: none"> • گسترش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی • شهروند الکترونیک و توسعه فعالیت‌های ورزشی به صورت آنلاین • تحول دیجیتال و فناوری‌های تحول آفرین: هوش مصنوعی و ...
حقوقی	<ul style="list-style-type: none"> • تدوین نظام نامه‌های حقوقی: نظام باشگاه‌داری، شرط بندی و .. • تصویب و اصلاح قوانین جدید • حقوق مالکیت فکری: حق پخش تلویزیونی، شهرت ورزشکار و ...

آزمون کلی مدل

در مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از Pls، شاخصی به نام نیکویی برازش (GOF) وجود دارد که هر دو مدل اندازه‌گیری و ساختاری را بررسی کرده و به عنوان معیاری برای سنجش عملکرد کلی مدل به کار می‌رود (تننهاوس و همکاران ۲۰۰۵). حدود این شاخص بین صفر و یک قرار دارد و وتزلس و همکاران سه مقدار ۰/۰، ۰/۳۶ و ۰/۳۶ را به ترتیب به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی کردند. این شاخص به صورت میانگین R^2 و متوسط، شاخص مقادیر اشتراکی به صورت دستی محاسبه می‌شود:

$$GOF = \sqrt{\text{average}(\text{Comunalitie})} * R^2$$

این شاخص مجذور ضرب دو مقدار متوسط مقادیر اشتراکی (Comunalitie) و متوسط ضریب تعیین (avrage R Square) است.

جدول ۷. مقادیر اشتراکی

متغیر	مقادیر اشتراکی	ضریب تعیین
اقتصادی	۰/۸۸۳	√۰/۷۹۴*۰/۸۳۷=۰/۷۴۵
سیاسی	۰/۸۴۰	
اخلاقی	۰/۷۷۹	
جمعیت شناختی	۰/۸۵۳	
اجتماعی	۰/۶۶۵	
زیست محیطی	۰/۸۸۸	
فناوری	۰/۸۰۳	
حقوقی	۰/۵۷۳	
ورزش ایران	۰/۸۶۸	
میانگین	۰/۷۹۴	

شاخص GOF این مدل ۰/۷۴۵ به دست آمده است که از مطلوبیت کلی مدل حکایت دارد.

نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که هشت شاخص اقتصادی، سیاسی، اخلاقی، جمعیت شناختی، اجتماعی، زیست محیطی، فناوری و حقوقی در قالب مدل

STEEPELD و به صورت یکپارچه در تجزیه و تحلیل محیطی و آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران تأثیرگذارند. به‌علاوه، بر اساس یافته‌های آزمون فریدمن، می‌توان استنباط کرد که در بین عوامل محیطی، شاخص حقوقی بیشترین تأثیر را در آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران داشته است. همچنین، یافته‌های حاصل نشان می‌دهد که شاخص اقتصادی بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۸۷$ و مقدار $T ۱۳/۰۳$ ، شاخص سیاسی بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۶۸$ و مقدار $T ۹/۵۱$ ، شاخص اخلاقی بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۸۵$ و مقدار $T ۱۱/۰۰۴$ ، شاخص جمعیت‌شناختی بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۶۵$ و مقدار $T ۹/۲۲$ ، شاخص اجتماعی بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۵۹$ و مقدار $T ۸/۲۹$ ، شاخص زیست‌محیطی بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۴۴۳$ و مقدار $T ۵/۰۰۷$ ، شاخص فناوری بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۵۳$ و مقدار $T ۶/۴۱$ و شاخص حقوقی بر ورزش ایران با ضریب مسیر $0/۴۴۷$ و مقدار $T ۵/۴۱$ تأثیرگذار بوده است. بر اساس یافته‌ها، تجارت بین‌المللی، یکپارچگی در مدیریت ورزش، گسترش فلسفه ورزش، افزایش سرانه استاندارد ورزشی، افزایش سرمایه‌های اجتماعی، سیاست‌های زیست‌محیطی، گسترش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی و تدوین نظام نامه‌های حقوقی نیز در اولویت‌بندی مؤلفه‌های محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران قرار دارند و به عنوان پیشران کلیدی تعیین شدند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش، پس از بررسی عوامل مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی، مدل STEEPELD به عنوان یک الگوی یکپارچه در بررسی عوامل محیطی شکل دهنده آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران شناسایی و تأیید شد. از این رو، می‌تواند به کاهش عدم اطمینان محیطی ناشی از فقدان اطلاعات مدیران در تصمیمات استراتژیک، کمک بسزایی نماید. به‌علاوه، هریک از این عوامل دارای مؤلفه‌هایی هستند که نقش مؤثر آن‌ها در آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران مورد تأیید قرار گرفت. همچنین مهم‌ترین عوامل محیطی شکل دهنده آینده ورزش ایران به عنوان پیشران‌های کلیدی تعیین شدند.

پیشران‌ها مجموعه‌ای از نیروهای جهانی و محلی شکل‌دهنده آینده‌اند که در کوتاه‌مدت کمتر تغییر می‌پذیرند و بر آینده سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فناوری، حقوقی، زیست‌محیطی، جمعیت‌شناختی و اخلاقی ورزش ایران تأثیرگذارند. لذا، باید متناسب با ملاحظات درون-سازمانی بویژه ظرفیت مالی و انسانی سازمان‌های ورزشی، در آینده‌نگاری راهبردی (۱۵-۵ساله) لحاظ گردند. از این رو، با شناسایی و لحاظ نمودن اثر پیشران‌های کلیدی شناخته شده این تحقیق شامل: تجارت بین‌المللی، یکپارچگی در مدیریت ورزش، گسترش فلسفه ورزش، افزایش سرانه استاندارد ورزشی، افزایش سرمایه‌های اجتماعی، سیاست‌های زیست‌محیطی، گسترش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی و تدوین نظام نامه‌های حقوقی و همچنین

کسب اطلاعات بیشتر در مورد آن‌ها می‌توان راه‌حلهایی را در مواجهه با تغییرات محیطی STEEPELD به سازمان‌های ورزشی ارائه کرد و به شیوه‌ای پیش‌بینی‌پذیر، مسیر رویدادهای آینده مؤلفه‌های چهارگانه ورزش را تعیین نمود؛ بدین سبب، در ادامه به بررسی آن‌ها پرداخته می‌شود.

نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که در بین عوامل حقوقی، «تدوین نظام نامه‌های حقوقی» به عنوان مهم‌ترین و اثرگذارترین مؤلفه، یک پیشران کلیدی است. این یافته با تحقیقات کشاورز و همکاران (۱۳۹۴)، جوادی پور (۱۳۹۴)، احسانی و همکاران (۱۳۹۲) و مظفری و همکاران (۱۳۹۱) هم‌خوانی دارد. شعبانی بهار و همکاران (۱۳۹۶) در تأیید این مطلب می‌گوید: بدون توجه به آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و قوانین، راهبردها اثربخشی لازم را نخواهند داشت. آقائی‌نیا (۱۳۸۱) نیز معتقد است؛ با توجه به توسعه روزافزون ورزش در جهان، بیش از پیش نیاز به تدوین قوانین ویژه در محیط ورزش دیده می‌شود. بدین سبب، توجه به تدوین نظام نامه‌های حقوقی به عنوان بالاترین مؤلفه اثرگذار در آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران می‌تواند سازمان‌های ورزشی را در مواجهه با محیط متغیر امروزی توانمند سازد و موفقیت یا عدم موفقیت راهبردهای سازمان‌ها را مشخص نماید. مطلبی که کشاورز و همکاران (۱۳۹۴) با ایجاد نظام جامع باشگاه‌های کشور و جوادی پور (۱۳۹۴) در ایجاد نظام حقوقی بر آن تأکید داشته‌اند. در نتیجه با تدوین نظام نامه‌های حقوقی در مؤلفه‌های چهارگانه ورزش، مأموریت‌ها، اهداف بلندمدت و راهبردها شفاف‌تر شده و با بخشی‌نگری در سیاست-گذاری عمومی ورزش کشور مقابله خواهد شد و در حرکت سیستم یکپارچگی به وجود می‌آید. از این رو، تغییر ناگهانی مدیر، همه حرکت‌ها را متوقف نخواهد کرد.

نتایج حاصل از رتبه‌بندی عوامل مورد بررسی، نشان داد که در بین عوامل جمعیت‌شناختی یا دموگرافیک^۱ «افزایش سرانه فضا و اماکن ورزشی به ازای هر نفر در کشور»، به عنوان مهم‌ترین و اثرگذارترین مؤلفه جمعیت‌شناختی، یک پیشران کلیدی است. تعیین سرانه که در بالاترین اولویت عامل جمعیت‌شناختی قرار دارد، پیشران مهمی از وضعیت موجود و چشم-اندازی از آینده است که در سطح کلان سازمان‌ها اهمیت بیشتری دارد. تعیین سرانه، گام نخست در برنامه‌ریزی هنجارمند^۲ است (پور محمدی و همکاران، ۱۳۹۰). به طور میانگین در سطح بین‌المللی حدود ۲۵ متر مربع فضای ورزشی و سبز به ازای هر نفر محاسبه شده است که از این عدد، حدود ۷ متر مربع به فضاهای ورزشی اختصاص دارد (سلیمی، ۱۳۹۵). بدین سبب، استاندارد سرانه تعیین شده اماکن ورزشی در ایران از سطح بین‌المللی پایین‌تر است. چرا که در سال‌های پایانی برنامه سوم توسعه، بر اساس طرح جامع ورزش کشور، سرانه ورزش در

1. Demographical
2. Per capita
3. Normative planning

کشور معادل ۰/۴۹ مترمربع تعیین شده است. علاوه بر این، بر اساس چشم‌انداز برنامه پنجم توسعه، سرانه مطلوب اماکن ورزشی برای هر ایرانی ۱/۲ متر مربع برای هر نفر تعیین شده است (فرخ شاهی و همکاران، ۱۳۹۸). وزارت مسکن و شهرسازی نیز سرانه ورزشی بین ۲ تا ۲/۵ متر مربع را برای هر ایرانی پیشنهاد می‌دهد.

از این رو، می‌توان جهت کاهش عدم اطمینان محیطی حاصل از محاسبه این مؤلفه در آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران به مواردی توجه نمود که عبارتند از: (۱) در تعیین سرانه نباید اماکن ورزشی را به عنوان یک مجموعه واحد در نظر گرفت، بلکه سرانه هریک از انواع اماکن ورزشی، به عنوان یک کاربری خاص، جدا در نظر گرفته شود. (۲) با تقسیم‌بندی علمی محدوده تعیین سرانه استاندارد اماکن ورزشی به اجزای کوچکتر و تغییر رویکرد کمی به کیفی در محاسبه آن، از رویارویی با اعداد و ارقام بی‌معنا در برنامه‌ریزی جلوگیری می‌شود. (۳) سیستم‌هایی با ویژگی‌هایی مانند: جمع‌آوری، ذخیره، بازیابی، کنترل، پردازش، تحلیل، مدل‌سازی و نمایش داده‌های جغرافیایی می‌توانند به عنوان ابزاری کاربردی در دست برنامه‌ریزان اماکن ورزشی قرار گیرند (سلیمی، ۱۳۹۵). از یافته‌های فوق، چنین نتیجه می‌گیریم که محاسبه سرانه اماکن ورزشی نوعی برنامه‌ریزی کلان، معیارمند، دستوری و اخلاقی است. لذا، احداث اماکن ورزشی با محاسبه سرانه اختصاصی می‌تواند در پاسخ‌گویی به افزایش علاقه مردم به ورزش‌های آموزشی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای و متعاقباً ارتقای سهم نسبی شهروندان ورزشکار تأثیرگذار باشد (لین و ساکونو، ۲۰۱۵). از این رو، توجه به این پیشران باید در تصمیمات استراتژیک سازمان‌های ورزشی به صورت کمی و کیفی مورد بررسی قرار گیرد.

با توجه به یافته‌های پژوهش، از بین مؤلفه‌های مختلف مربوط به فناوری، « گسترش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی»، در بالاترین اولویت قرار دارد و به عنوان پیشران کلیدی شناسایی می‌شود. این نتایج با یافته‌های فراهانی و همکاران (۱۳۹۵)، مظفری و همکاران (۱۳۹۱) در گسترش شبکه‌های ماهواره‌ای، مجازی، تلویزیونی و رادیویی هم‌خوانی دارد. نظر به اینکه انقلاب فناوری اطلاعات و ارتباطات، به سرعت، اقتصاد، فرهنگ و سیاست جهان را در دهکده جهانی دستخوش دگرگونی نموده و توسعه استراتژی‌های ورزشی در طراحی مدل راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در وضعیت WT قرار دارد (عبدوی و همکاران، ۱۳۹۰) و از سوی دیگر، بسیاری از سازمان‌ها، توسعه فناوری اطلاعات را به عنوان یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های توسعه و ضامن بقا و تداوم فعالیت‌های خود قرار داده‌اند. می‌توان نتیجه گرفت: توجه به گسترش کمی و کیفی رسانه‌ها می‌تواند در توسعه استراتژی، ترسیم

مسیرهای استراتژیک آینده و بهبود مدیریت سازمان‌های ورزشی (کوچی، ۲۰۱۴) نقش مؤثری را ایفا نموده و سبب ایجاد ارزش افزوده بیشتر، ارتقای بهره‌وری و کارایی سازمانی گردد.

یافته‌های حاصل از پژوهش افزایش ذی‌نفعان کلیدی و سرمایه‌های اجتماعی؛ مانند داوطلبان، هواداران، تماشاگران و سازمان‌های غیردولتی (NGO) را در بالاترین اولویت عوامل اجتماعی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران و به عنوان پیشران کلیدی قرار داد. این یافته، با نتایج منتظری و همکاران (۱۳۹۸)، اندام و سلیمی (۱۳۹۵) همسو است. مشتری صنعت ورزش اغلب «هوادار» و مشخصاً «تماشاگر» است که جامعه‌شناسان، بسیاری از آن‌ها را به عنوان پلی میان فرد و جامعه در نظر می‌گیرند؛ زیرا به عنوان ابزاری قدرتمند در تغییرات اجتماعی محسوب می‌شوند. هواداران، مؤلفه اصلی کسب درآمد ورزش باشگاه‌ها هستند. چرا که باشگاه‌های ورزشی می‌توانند از هواداران وفادار خود به عنوان اهرمی برای تضمین پخش رسانه‌ای، افزایش نمایش عملکرد تیم‌های ورزشی استفاده کنند و توانایی باشگاه را در انعقاد قرارداد با حامیان مالی افزایش می‌دهد (کاپیناک و همکاران^۱، ۲۰۰۸). از سوی دیگر، با توجه به قانون ۲۰ - ۸۰، محققان پیشنهاد می‌کنند که ۲۰ درصد از هواداران وفادار، ۸۰ درصد از درآمد را در ورزش تولید می‌کنند (مولین و همکاران^۲، ۱۹۹۳). همچنین، سازمان‌ها در بررسی محیطی خود باید به افزایش استراتژی‌های حفظ داوطلبان توجه داشته باشند. زیرا انجمن‌ها و باشگاه‌های ورزشی زمانی در ارائه برنامه‌هایشان موفق خواهند بود که داوطلبانی متعهد به سازمان و اهدافشان را جذب نمایند. از این رو، به مدیریت سازمان‌های ورزشی توصیه می‌شود علائق هواداران را در مسائل و موضوعات اجتماعی در نظر داشته باشند و طرح‌های مختلف مسئولیت اجتماعی را در برنامه‌های بلندمدت خود قرار دهند (منتظری و همکاران، ۱۳۹۸). از یافته‌های فوق چنین نتیجه می‌گیریم که سازمان‌های فعال در مؤلفه‌های چهارگانه ورزش، به منظور حفظ و بقای خود باید به صورت دوره‌ای یا مستمر، میزان تعامل و ارتباط با سرمایه‌های اجتماعی خود را بررسی نمایند و با هدف حفظ و کسب آینده پایدار، اثر محیطی این عامل را در برنامه‌های راهبردی خود برآورد نمایند.

نتایج حاصل از رتبه‌بندی عوامل محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران نشان داد که از دیدگاه اساتید مدیریت ورزشی «یکپارچگی در مدیریت ورزش»، در بین مؤلفه‌های عوامل سیاسی، بالاترین نقش مؤثر را بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران دارد و به عنوان پیشران کلیدی شناسایی می‌گردد. این نتایج با تحقیقات فراهانی و همکاران (۱۳۹۵)، مظفری (۱۳۹۱) و جوادی‌پور و رهبر (۱۳۹۶) همسو است. منظور از مدیریت یکپارچه ورزشی^۳، ایجاد یک فرایند فراگیر بخشی و فرابخشی جهت برقراری انسجام، هماهنگی و تعامل در

1. Kaynak & et al.

2. Mullin & et al.

3. Integrated sport management

وظایف همه بخش‌های مرتبط با ورزش کشور است که می‌تواند بیان‌کننده الگوی اجتماعی بین‌سازمانی در بین سازمان‌های فعال در عرصه ورزش باشد. بر اساس یافته‌ها یک اجماع نظری قوی در بین اساتید مدیریت ورزشی برای گذر از ساختار تصمیم‌گیری جزیره‌ای و تفرق عملکردی - قلمروی، به سمت ساختار مدیریت یکپارچه ورزشی وجود دارد. تفرق عملکردی^۱ زمانی به وقوع می‌پیوندد که برنامه‌ریزی در بین چندین نهاد و سازمان تقسیم شده باشد. از سوی دیگر، بخشی و جزیره‌ای عمل کردن سازمان‌های متولی ورزش، حالتی ناپایدار و ناهمگون را ایجاد می‌نماید که به مثابه پاسخی ساده با ماهیت بسیار پیچیده و در حال رشد مؤلفه‌های چهارگانه ورزش است. بدین سبب، یکپارچگی سازمانی؛ یک سازمان‌یابی مناسب است که ضمن مقابله با چالش‌های پیش روی، در تقلیل تعارض و به حداکثر رساندن هماهنگی گروهی و افزایش کارایی نقش مهمی را ایفا می‌کند (هاروی^۲، ۱۹۹۷). بنابراین، با توجه به ضعف نظام ارتباطی بین نهادهای مسئول و تعداد تصمیم‌گران زیاد و نداشتن وحدت رویه جامع (جوادی‌پور و رهبر، ۱۳۹۶) و عدم هماهنگی در بین بخش‌های مختلف و ورزش کشور (فراهانی و همکاران ۱۳۹۵) و مقابله با فشارهای محیطی پیشنهاد می‌گردد، مدیریت ورزش کشور با تأکید بر نگرش سیستمی، به صورت کل‌نگر و یکپارچه اقدام به راهبردپردازی نماید تا عدم اطمینان محیطی حاصل از تصمیمات استراتژیک را کاهش دهد.

نتایج حاصل از رتبه‌بندی عوامل مورد بررسی، نشان داد که مهم‌ترین و اثرگذارترین مؤلفه اخلاقی «گسترش فلسفه ورزش و فهم عمیق از حوزه‌های مرتبط با آن» است که به عنوان پیشران کلیدی شناسایی می‌گردد. این یافته با نتایج پارکز و همکاران^۳ (۱۳۸۲)، آوست و آبوچر^۴، (۱۳۹۰)، جوادی‌پور و رهبری (۱۳۹۶) هم‌خوانی دارد. فلسفه فرایند اندیشه، فرآورده بحث‌های منطقی و سبکی از زندگی است (پارکز و همکاران، ۱۳۸۲) که به عنوان دانشی عقلی، با هدف کشف حقیقت، به تفکر درباره مسائل بنیادین و اساسی می‌پردازد. فلسفه ورزشی^۵ عبارت است از بررسی عمیق، نظام‌ند و انتقادی حقایق، مفاهیم و اعمال مرتبط با تربیت بدنی، ورزش و علوم ورزشی در مؤلفه‌های چهارگانه ورزش که ماهیت این رشته علمی را روشن می‌کند. چند عامل می‌تواند نقش گسترش فلسفه ورزش و فهم عمیق از حوزه‌های مرتبط با آن را در آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران و اتخاذ تصمیمات استراتژیک اثربخش تبیین کند. این عوامل عبارتند از: (۱) هرتلاشی مبتنی بر دیدگاه‌های فلسفی است (آوست و آبوچر، ۱۳۹۰)، (۲) تصمیم‌گیری مدیران در سازمان‌های ورزشی ریشه در فلسفه دارد (پارکز و همکاران، ۱۳۸۲:۱۲۰)، (۳) فلسفه ویژگی‌هایی نظیر: عقلی بودن، یقینی بودن، انتزاعی بودن،

1. Fragmentation

2. Harvey

3. Parkes & et al

4. A. west& A.bucher

5. Sports philosophy

کلی بودن، ضروری بودن و استثناپذیر بودن احکام را دارد. از این رو، توجه به این امر اهمیت تفکر درباره مسائل بنیادین و اساسی مؤلفه‌های چهارگانه ورزش کشور را دوجندان می‌کند (سربخشی، ۱۳۹۴)، (۴) تربیت بدنی، ورزش و علوم ورزشی معاصر، قلمروهای پویایی دارد که به سرعت در حال تغییرند (آ.وست و آ.بوچر، ۱۳۹۰)، (۵) فلسفه بر آمده از مبانی تربیت بدنی، مکاتب فلسفی و تجربیات شخصی می‌تواند هدایت‌گر نظام آموزشی، شغلی و حرفه‌ای هر رشته دانشگاهی؛ از جمله علوم ورزشی باشد. از این رو، فلسفه در آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران و مطالعه ورزش و مدیریت ورزش جنبه حیاتی دارد و می‌تواند به عنوان فرآیندی در حال تحول، منجر به کسب دانش و معرفت شود و بیش عمیقی در مورد مشکلات ورزش ارائه کند (پارکز و همکاران، ۱۳۸۲). موضوعی که جوادی‌پور و رهبری (۱۳۹۶) در بررسی مؤلفه‌های مؤثر بر سیاست‌گذاری در ورزش در تبیین عامل تحلیل، تفسیر و تدوین علمی بر آن تأکید داشتند.

با توجه به یافته‌های این پژوهش در بین مؤلفه‌های اقتصادی، مهم‌ترین عامل به ترتیب میزان نقش «تجارت بین‌المللی: فضای باز اقتصادی، تجارت آزاد منطقه‌ای و سرمایه‌گذاری خارجی»، است که به عنوان پیشران کلیدی شناسایی می‌گردد. این یافته با تحقیقات کومار و یاپ کو^۱ (۲۰۱۱)، ساینی و همکاران^۲ (۲۰۱۰)، احمدی و جعفری (۱۳۹۰)، جلالی و قهفرخی (۱۳۹۲)، مرادی چالستری و همکاران (۱۳۹۵) هم‌خوانی دارد. در تأیید این مطلب، احمدی و جعفری (۱۳۹۰) می‌نویسد: ضرورت افزایش باز بودن (opening) تجاری و مالی در رتبه اول، چالش‌های سرمایه‌گذاری و تجارت چهار وزارتخانه مورد بررسی؛ از جمله وزارت ورزش قرار دارد. در این زمینه، کومار و یاپ‌کو (۲۰۱۱) دلایل موفقیت چین، در جذب سرمایه‌های خارجی را اجرای سیاست‌های باز اقتصادی می‌داند. ساینی و همکاران (۲۰۱۰) نیز نشان دادند، رابطه مثبت و معناداری بین عامل اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی وجود دارد و کشورهای مختلف می‌توانند با افزایش آزادی و باز بودن اقتصادی بویژه در بخش خدمات، موجب افزایش روند جذب سرمایه‌گذاری خارجی شوند. جلالی و علی‌دوست قهفرخی (۱۳۹۲) در تحلیل موانع اقتصادی مؤثر بر اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در ورزش حرفه‌ای ایران، ضمن معرفی موانع اقتصادی و مالی و همچنین موانع سرمایه‌گذاری و حامیان مالی، مهم‌ترین موانع شناسایی شده را بی‌اعتنایی بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در ورزش حرفه‌ای به دلیل عدم تضمین بازگشت سرمایه، نبود امنیت اقتصادی و خطر زیاد سرمایه‌گذاری در ورزش حرفه‌ای و تخصیص نیافتن حق پخش تلویزیونی مناسب به باشگاه‌ها دانستند. از این رو، استفاده از منابع مالی خارجی به عنوان مکمل منابع داخلی و گسترش دهنده و تقویت‌کننده ظرفیت‌ها و نیروهای مولد می‌تواند گرایش سازمان‌ها و باشگاه‌های

1. Kumar and Yap Co
2. Saini & et al.

ورزشی به فعالیت‌های تجاری را بالا ببرد و موجب جذب سرمایه‌گذاران خارجی و بین‌المللی گردد (نائورایت و رامفورد^۱، ۲۰۱۰). موضوعی که در طرح جامع ورزش کشور نیز به عنوان منبع درآمدی مهم به آن اشاره شده است،

با توجه به یافته‌های پژوهش «سیاست‌های زیست‌محیطی و توسعه پایدار» به عنوان پیشران کلیدی شناسایی می‌گردد. این یافته با بررسی محیطی شش دوره بازی‌های المپیک از ۲۰۰۰ سیدنی تا ۲۰۲۰ توکیو و نتایج (زاهدی و نجفی، ۱۳۸۵) هم‌خوانی دارد. منظور از سیاست‌های زیست‌محیطی، مشارکت سازمان‌های ورزشی در مسئولیت‌های اجتماعی و تعامل با سازمان‌های سیاست‌گذار در عرصه محیط زیست است. به‌طور مثال؛ سازمان‌های ورزشی باید بر اساس مصوبات کنفرانس محیط زیست استکهلم ۱۹۷۲ ملاحظات محیط زیستی در استراتژی‌های توسعه خود تلفیق کنند و از منابع طبیعی به نحو مناسب استفاده نمایند. کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه ۱۹۷۸ (برانتلند^۲) نیز که برای اولین بار اصطلاح توسعه پایدار را ارائه داد، بر تأمین نیازهای نسل فعلی بودن، اشکال در نسل‌های آینده در برنامه‌های سازمان‌ها، شرکت‌ها و رویدادهای ورزشی تأکید دارد. در همین راستا، در سال ۱۹۹۵ کمیسیون ورزش و محیط زیست IOC^۳ تاسیس شد، تا با همکاری برنامه محیط زیست سازمان ملل^۴، به برگزاری بازی‌های المپیک بر اساس سیاست‌های زیست‌محیطی و توسعه پایدار کمک کند. بدین سبب، بر اساس دستور جلسه «۲۱» جنبش المپیک (۱۹۹۹)، توجه به محیط زیست به عنوان یکی از موضوعات مهم در اهداف کلان بازی‌ها، انتخاب شهر میزبان و انتخاب اماکن ورزشی قرار گرفت. در نتیجه، با توجه به مدیریت روابط سیستم‌های انسانی و اکوسیستم‌ها به منظور استفاده پایدار از منابع در جهت تأمین رفاه حال و آینده انسان‌ها و اکوسیستم‌ها (زاهدی و نجفی، ۱۳۸۵)، لزوم توجه به سیاست‌های زیست‌محیطی و توسعه پایدار در آینده-نگاری راهبردی، مؤلفه‌های چهارگانه ورزش کشور به چشم می‌خورد.

در بیان محدودیت‌های تحقیق حاضر باید گفت که در شناسایی عوامل محیطی و تعیین پیشران‌های مؤثر بر آینده ورزش ایران، جامعه آماری تحقیق به اعضای هیأت علمی مدیریت ورزشی با مرتبه دانشجویی و بالاتر محدود شد و از خبرگان دیگر رشته‌های دانشگاهی استفاده نشد. دقت ابزار پژوهش هم از جمله دیگر محدودیت‌هایی بودند که در کنترل پژوهشگر قرار نداشتند. از آنجا که، توجه به توسعه میان‌رشته‌ای، موجب تقویت آینده‌نگاری راهبردی می‌شود، پیشنهاد می‌شود مراکز پژوهشی، دانشگاه‌ها و دانشکده‌های تربیت بدنی، ورزش و علوم ورزشی، با بالا بردن سطح استانداردهای حرفه‌ای خود، به سوی توجه بیشتر به آینده‌نگاری راهبردی و پررنگ‌تر نمودن نقش آن در رشته‌های درگیر در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری

1. Nauright and Ramfjord

2. Brundtland

3. Sports and Environment Commission of the International Olympic Committee

4. Unep

سازمان‌های ورزشی گام بردارند تا بر مقبولیت این میان‌رشته افزوده شود. تمرکز آینده‌نگاری راهبردی بر رسیدن به یک راهبرد پیروزمندانه، بسیار متناسب با وضعیت رقابتی سازمان‌های ورزشی در شرایط پیچیده و دارای عدم اطمینان محیطی در سطح منطقه و جهان است. بنابراین، آینده‌نگاری راهبردی در مقام مقایسه با برنامه‌ریزی راهبردی، بیشتر متوجه برآورده کردن چنین الزاماتی در راستای تدوین و توسعه گزینه‌های راهبردی است. شناسایی و تحلیل پیشران‌های شناسایی شده درحوزه های اقتصادی، سیاسی، اخلاقی، جمعیت شناختی، اجتماعی، زیست‌محیطی، فناوری و حقوقی نیز می‌تواند موضوعی مناسب در راستای تحقیقات آینده‌نگاری راهبردی باشد.

در جمع‌بندی پژوهش می‌توان گفت: نظر به این که رویکردهای سنتی بررسی محیطی در مواجهه با آشفتگی، عدم قطعیت و عدم اطمینان محیطی منعطف نبوده و از قابلیت پاسخگویی مناسبی برخوردار نیستند، بدین سبب از دیدگاه اساتید مدیریت ورزشی مدل STEEPELD می‌تواند به صورت یکپارچه در آینده‌نگاری راهبردی مؤلفه‌های چهارگانه ورزش ایران نقش مهمی را ایفا نماید. به علاوه، این مدل می‌تواند به افزایش اطلاعات مدیران در مواجهه با عدم اطمینان محیطی در محیط‌های پویا و پیچیده سازمان‌های ورزشی و اتخاذ تصمیمات اثربخش استراتژیک کمک بسزایی نماید. از این رو، می‌تواند به عنوان یک راهنما در پیش‌نگری آینده سازمان‌های ورزشی کاربرد زیادی داشته باشد و با تجزیه و تحلیل دقیق، زمینه پیشرفت ورزش کشور را فراهم آورد.

کتابنامه

- آوست، دبرا و آ.بوچر، چارلز. (۱۳۹۰). مبانی تربیت بدنی، علوم ورزشی و ورزش، ترجمه احمد آزاد، تهران: سمت.
- آذر عادل، رهنورد فرج اله، مسلمانی غلامحسین (۱۳۹۴) طراحی الگوی تدوین راهبرد صنعت: مورد مطالعه صنعت پتروشیمی، فصلنامه علمی - پژوهشی فرایند مدیریت و توسعه. ۲۸ (۴): ۶۱-۹۰.
- آذر، عادل؛ غلامزاده، رسول و قنواتی، مهدی (۱۳۹۱). مدل‌سازی مسیری ساختاری در مدیریت، کاربرد نرم‌افزار SmartPLS تهران: انتشارات نگاه.
- اسلاتر، ریچارد (۱۳۸۵). دانش واژه آینده پژوهی. (مترجمان: عبدالمجید کرامت زاده، محمرضا فرزاد، امیر ناظمی). تهران: مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.
- ادیب روشن، فرشته، پیمانی زاد، حسین، طالب پور، مهدی، پورعزت، علی اصغر. (۱۳۹۸). بهبود تصویر سالمندان ایران ۲۰۵۰ به آینده، مبتنی بر سناریو، آینده پژوهی/ایران، ۲۴(۲): ۲۲۹-۲۶۱. doi: 10.30479/jfs.2020.11564.1115
- اعرابی، سید محمد. (۱۳۹۵). دستنامه برنامه ریزی استراتژیک. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- اندام، رضا، سلیمی، میترا. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر در ایجاد ناهنجاری‌های رفتاری هواداران مسابقات لیگ برتر هندبال ایران. مدیریت و توسعه ورزش، ۱۶(۱): ۱۷۵-۱۸۸.

doi: 10.22124/jsmd.2017.2452

جوادی پور، محمد. (۱۳۹۴). چالش‌های مدیریت ورزش قهرمانی در ایران. *مطالعات مدیریت ورزشی*, ۷(۳۰): ۱۳-۳۴.

جوادی پور، محمد؛ رهبری، سمیه. (۱۳۹۶). شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش همگانی ایران. *سیاست‌نامه علم و فناوری*, ۷(۳): ۷۵-۸۴.

حمیدی، مهرزاد؛ الهی، علیرضا؛ اکبری یزدی، حسین و حمیدی، محسن. (۱۳۹۰). ورزش دانشجوی جمهوری اسلامی ایران، چشم‌اندازها و راهبردهای توسعه. *مطالعات مدیریت ورزشی*، زمستان، ۱۲(۱): ۲۶-۱۳.

خداداد حسینی، سید حمید؛ لشکر بلوکی، مجتبی و فرخی، فاطمه. (۱۳۹۱). رویکردهای جایگزین طراحی استراتژی در شرایط عدم قطعیت، رویکرد تحلیلی - تطبیقی. *پژوهش‌های مدیریت عمومی*، زمستان (۱۸): ۶۳-۴۵.

اسدی، رقیه، دلاور، علی. (۱۳۹۴). کاربرد مدل‌سازی معادلات ساختاری PLS در تبیین اثرات متغیرهای جمعیت‌شناختی بر هوش معنوی با میانجی‌گری بهزیستی ذهنی. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*، ۶(۲۲): ۱-۳۹. doi: 10.22054/jem.2017.9044.1274

زاهدی، شمس‌السادات و نجفی، غلامعلی، (۱۳۸۵). بسط مفهومی توسعه پایدار. *فصلنامه مدرس علوم انسانی*، زمستان، ۱۰(۴): ۷۶-۴۳.

سلیمی، مهدی. (۱۳۹۵). ارائه مدلی جهت تعیین و تحلیل سرانه اماکن ورزشی بر مبنای توزیع شبکه‌های تیسنی در محیط GIS. *نشریه مدیریت ورزشی*، ۸(۶): ۸۷۵-۸۹۰.

doi: 10.22059/jsm.2017.60769

شعبانی، عباس، رضایی صوفی، مرتضی، فراهانی، ابوالفضل. (۱۳۹۳). مطالعه چالش‌های موجود در بخش‌های چهارگانه ورزش کشور (مطالعه دلفی). *پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی*، ۴(۸): ۶۵-۷۹.

شعبانی بهار. غلامرضا، کشاورز لقمان، فراهانی ابوالفضل، فریدفتحی اکبر (۱۳۹۶). تأثیر محیط قانونی بر اثربخشی مدیریت راهبردی در وزارت ورزش و جوانان. *رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی*. ۵(۱۸): ۷۳-۸۷.

شیروانی ناغانی، مسلم (۱۳۹۷). توسعه فرایند خلق راهبرد رقابتی در آینده‌نگاری راهبردی برای سازمان‌ها با رویکرد یکپارچه. رساله دکتری آینده‌پژوهی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی(ره)، قزوین.

شیروانی ناغانی، مسلم و بیات روح ا... (۱۳۹۷). شنایایی و تحلیل پیشران‌های روند بهبود ارزش افزوده اقتصادی در راستای آینده‌نگاری شرکت‌ها. *فصلنامه راهبرد*، ۲۷(۸۶): ۶۹-۴۹.

عبدوی، فاطمه؛ گودرزی، محمود؛ فراهانی، ابوالفضل و اسدی، حسن. (۱۳۹۰). طراحی و تبیین مدل راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران. *مدیریت ورزشی*، تابستان، ۹(۹): ۶۵-۴۵.

فراهانی، ابوالفضل؛ کشاورز، لقمان و صادقی، علی. (۱۳۹۵). تدوین راهبردهای توسعه ورزش قهرمانی ایران. *پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۱۹(۳): ۱۴۲-۱۲۷.

فرخ شاهی، رضا. (۱۳۹۸). تعیین عوامل کلیدی موفقیت در مدیریت ریسک مدیران تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه پیام نور. طرح پژوهشی اعضای هیأت علمی دانشگاه پیام نور (گرنه). کرمانشاه: دانشگاه پیام نور.

کشاوری، لقمان؛ فراهانی، ابوالفضل؛ جهرمی موسوی، یگانه و فرازبانی، فاتح. (۱۳۹۴). عوامل تأثیرگذار بر رفتار بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در ورزش حرفه‌ای و ارائه الگو. *مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش*، ۲(۸): ۴۵-۵۶.

کشاوری ترک و همتی عقیف (۱۳۹۸). ارائه چارچوبی برای بررسی تأثیرات آینده‌نگاری سازمانی بر سیاست‌گذاری در صنعت ورزش ایران. فصلنامه علمی پژوهشی راهبرد. ۲۸(۹۳): ۱۱۱-۱۳۶.

گودرزی، محمود؛ قربانی، محمدحسین؛ صفری، حمیدرضا. (۱۳۹۴). شناسایی و تدوین الگوی موانع اجرای برنامه‌های استراتژیک در وزارت ورزش و جوانان ایران. *مطالعات مدیریت ورزشی*. شهریور و مهر، (۳۱): ۱۳ - ۳۲.

مرادی چالستری، جواد؛ مرادی، محمد رضا؛ نوروزیان قهفرخی، سهیلا و جمالی گله، محمود؛ (۱۳۹۵). بررسی موانع ساختاری اثرگذار بر جذب سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت فوتبال جمهوری اسلامی ایران. *پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی*، ۱۲(۲۳): ۱۹۱-۲۰۴.

مظفری، سید امیر احمد؛ الهی، علیرضا؛ عباسی، شهابت؛ احمدپور، هنگامه و رضایی، زین العابدین. (۱۳۹۱). راهبردهای توسعه نظام ورزش قهرمانی ایران. *مطالعات مدیریت ورزشی*، (۱۳): ۴۸-۳۳.

ملایی سفیددشتی، افشین. حمیدی، مهرزاد، رجبی، حسین، ذوالفقارزاده، محمد مهدی. (۱۳۹۹). آینده‌نگاری توسعه ورزش قهرمانی ایران در افق ۱۴۱۶. مدیریت و توسعه ورزش، ۹(۲)، ۸۱-۹۰.

منتظری، امیر؛ طالب پور، مهدی، اندام، رضا و کاظم نژاد، انوشیروان. (۱۳۹۸). نقش مسئولیت‌های اجتماعی در نگرش هواداران فوتبال ایران. *مطالعات مدیریت ورزشی*، (۵۳): ۱۸۰-۱۵۷.

میرشاه ولایتی، فرزانه و نظری‌زاده فرهاد (۱۳۸۹). پویا محیطی. تهران: مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.

همتی عقیف، علی. (۱۳۹۸). آینده‌نگاری ورزش با تکیه بر مبانی اسلامی (روش تحلیل علی- لایه‌ای). پژوهش‌های علم و دین، ۱۰(۱): ۲۰۵-۲۳۰.

References

- Abdavi, F., Goudarzi, M., Farahani, A., Asadi, H. (2011). Designing ICT Model in Iran Physical Education Organization. *Journal of Sport Management*, 3(9), 43-61. (in Persian).
- Adema. Katie L.& Wesley S. Roehl(2010)"Environmental scanning the future of event design", *International Journal of Hospitality Management*, Vol. 29, pp.199-207.
- Adib Roshan, F., Peymanizad, H., Talebpour, M., pourezat, A. (2020). Improving the Image of Future for the Elderly of 2050, Scenario Based.

- Journal of Iran Future Studies*, 4(2), 229-261. doi: 10.30479/jfs.2020.11564.1115. (in Persian).
- Andam, R., salimi, M. (2017). Study of factors affecting fan behavioral abnormalities in Iranian handball super league competitions. *Sport Management and Development*, 6(1), 175-188. doi: 10.22124/jsmd.2017.2452. (in Persian).
- Arabi, S. M. (2016). Strategic Planning Manual. Tehran: Cultural Research Office. (in Persian).
- Asadi, R., delavar, A. (2015). Use of partial least square structural equation modeling in explanation of demographic variables effect on spiritual intelligence with the mediating of well-being. *Quarterly of Educational Measurement*, 6(22), 1-39. doi: 10.22054/jem.2017.9044.1274. (in Persian).
- Atiase, Y. V . Dzans Y.D. (2018). Investigating the drivers of product innovation in emerging markets: The African perspective. *Strategic Change*. 2020;29:89–101. DOI: 10.1002/jsc.2313
- Wuest, Deborah, and A. Bucher, Charles. (2011). Foundations of Physical Education, Exercise Science, ,and Sport. translated by Ahmad Azad, Tehran: Samat. (in Persian).
- Azar, A., Gholamzadeh, R. and Qanavati, M. (2012). Structural path modeling in management, application of SmartPLS software. Tehran: Negah Publications. (in Persian).
- Azar, A., Rahnavard, F. and Mosalmani, G. (2016). A Model for Designing Industrial Strategy: The Case of Petrochemical Industry. *JMDP*, 28 (4), 61-90. (in Persian).
- Bloomberg,L,P (2012). SWOT, PESTEL, Porter’s 5 Forces and Value Chain.1-16.[http://cfcdn.ivoryresearch.com/wp-content/uploads/2013/04/Bloomberg-Business-sample1 .pdf](http://cfcdn.ivoryresearch.com/wp-content/uploads/2013/04/Bloomberg-Business-sample1.pdf) 19.
- Cucui ,Gheorghe Gabriel. and Cucui, Ionela Alina. (2014) Research on the management of sports organizations. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 140, 667-670. Available online at www.sciencedirect.com.
- Darabi M, Keshtidar M, Alizaiy_Yousef_Abadi O, Heydari R, Nazari-Torshizi A. Scenario Planning of the Future of Sports Tourism Industry in Mashhad. *Ann Appl Sport Sci*. 2020; 8 (4)
- Daft, R. (2004), Organization theory and design (7th ed). New York: West Publishing co Hatch, J.O(1997) Organization theory: modern symbolic, and postmodern perspectives Oxford university press, New York.
- Farahani, A., Keshavarz, L., Sadeghi, A. (2017). The Design of strategies in development Iran elite sport. *Applied Research in Sport Management*, 5(3), 127-142. (in Persian).
- Farkhoshahi, R. (2019). Determining the key success factors in risk management of physical education and extracurricular managers of Payame Noor University. Research project of faculty members of Payame Noor University (Grant). Kermanshah: Payame Noor University. (in Persian).

- Fornell C., and Larcker D., (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of marketing research*, 18 (1), 39–50.
- Garud, R. & Ahlstrom, D. (1997) Technology assessment: a socio-cognitive perspective. *Journal of Engineering and Technology Management*, 14: 25-48.
- Gaspar, T. S. (2015). Strategia Sapiens—strategic foresight in a new perspective. *Foresight*, 17(5): 405-426.
- Godet, M. & Durance, P. (2011), Strategic foresight for corporate and regional development, dunod—unesco—Fondation Prospective et Innovation, Paris.
- Goodarzi, M., Ghorbani, M., Safari, H. (2015). Identifying and developing a model of obstacles to the implementation of strategic plans in the Ministry of Sports and Youth of Iran. *Sports Management Studies*, 31, 13-32. (in Persian).
- Hamidi, M; Elahi, A; Akbari Yazdi, H and Hamidi, M. (2011). Student Sports of the Islamic Republic of Iran, Prospects and Development Strategies. *Sports Management Studies*, Winter, (12), 26-13. (in Persian).
- Harvey, D. (1997). Social justice and the city, Urban planning publication, 1st ed, tehran Routledge.
- Hemati Afif, A. (2019). Sports Forecasting Based on Islamic Principles and Causal-layer Analysis Method. *Science and Religion Studies*, 10(1), 205-230. doi: 10.30465/srs.2019.4756. (in Persian).
- Hines, A. & Bishop, P. (2006). Thinking about the Future: Guidelines for the Strategic Foresight. Washington: SocialTechnologies LLC.
- Javadipour, M. (2015). Studying the challenges in Iran athletics competition sport management. *Sport Management Studies*, 7(30), 13-34. (in Persian).
- Javadipour, M. and rahbari, S. (2017). Identification of the Components Effective on Policy-Making in Sport for All in Iran. *Science and Technology Policy Letters*, 07(3), 75-84. (in Persian).
- Kaynak, E., Salman, G. G., & Tatoglu, E. (2008). An integrative framework linking brand associations and brand loyalty in professional sports. *Journal of Brand Management*, 15(5), 336–57.
- Keshavarz, L., Farahani, A., Mousavi jahromi, Y., Farazyani, F. (2016). Factors affecting the behavior of the private sector to invest in professional sports and a model. *Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 2(4), 45-56. (in Persian).
- Keshavarz Turk, E., Hemti Afif, A. (2020). Presenting a Framework for Examining the Effects of Organizational Foresight on Policy-Making in Iran's Sport Industry. *Strategy*, 28(4), 111-136. (in Persian).
- Khodadad Hosseini, S. H; Lashkar Blokhi, M. and Farrokhi, F. (2013). Alternative Approaches for Strategy Designing in Uncertain Conditions (An Analytical -Comparative Approach). *Management Researches*, 5(18), 45-63. doi: 10.22111/jmr.2013.1015. (in Persian).
- Kuosa, T. (2012). The evolution of strategic foresight: Navigating public policy making. Oxfordshire: Routledge.

- Kirkbesoglu, E. (2011). "Strategic reactions of organizations to legal environment: A typology for industries in the process of institutionalization". *Social and Behavioral Sciences*, 24, pp: 1322-1328.
- Krista J. Van Slingerland, Natalie Durand-Bush & Göran Kenttä (2020) Collaboratively designing the Canadian Centre for Mental Health and Sport (CCMHS) using Group Concept Mapping, *Journal of Applied Sport Psychology*, 1-25. <https://doi.org/10.1080/10413200.2019.1704938>
- Kumar, Bhaumik. Sumon; Yap co; Catherine (2011). "China's economic cooperation related investemtn: an investigation of its direction and some implications for outward investment". *China Economic Review*, 22: 1. PP:75-87.
- Lin T Y, Sakuno S (2015). "Sports Management and Sports Humanities". Springer International Publishing Switzerland. pp. 31-46. management, Human Kinetics, 4th edition, pp: 123.
- Mataruna, Leonardo. Eugenio Zardini Filho, Carlos. Cazorla Milla, Asli .(2019). Youth Olympic Games: Using marketing tools to analyse the reality of GCC countries beyond Agenda 2020. *Article in Journal of Human Sport and Exercise*, January 2019. DOI: 10.14198/jhse.2019.14.Proc3.12.
- Mirshah Velayati, F. and Nazarizadeh F. (2010). Environmental Scaninig. Tehran: Defense Industries Educational and Research Institute. (in Persian).
- Molayi Sefiddashti, A., Hamidi, M., Rajabi, H., Zolfagharzadeh, M.M. (2020). Foresight of the development of Iranian championship sports on the horizon 2037. *Sports Management and Development*, 9 (2), 81-90. (in Persian).
- Montazeri, A., Taleb Pour, M., Andam, R., Kazem Nejad, A. (2019). The Role of Social Responsibilities in Attitude of Iran Football Fans. *Sport Management Studies*, 11(53), 157-180. doi: 10.22089/smrj.2017.3982.1769. (in Persian).
- Moradi Chaleshtari, J., Moradi, M.R., Nowruzian Ghahfarkhi, S. and Jamali Gole, M. (2016). Investigation of structural barriers affecting the attraction of foreign investment in the football industry of the Islamic Republic of Iran. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 12(23), 191-204. (in Persian).
- Mozaffari, S.A., Elahi, A., Abbasi, c., Ahmadpour, H. and Rezaei, Z. (2012). Strategies for the development of the Iranian championship sports system. *Sports Management Studies*, 13, 48-33. (in Persian).
42. Mull Richard, F. Kathryn, G. Bayless, Craig M. Ross, Lynn M. Jamieson., 2005. *Recreational Sport management*, Human Kinetics, 4th edition, pp: 123
- Mullin, B. J., Hardy, S., & Sutton, W. A. (1993). *Sport marketing*. Champaign, IL: Human Kinetics Publishers.

- Nauright, J., Ramfjord, J. (2010). Who owns Englands game? American professional sporting influences and foreign ownership in the Premier League. *Soccer & Society*, 11(4): 428-441.
45. Nistorescu. Tudor(2006)"A MODEL FOR ENTERPRISES' ENVIRONMENTAL SCANNING", University of Craiova, Faculty of Economics and Business Administration, *Management & Marketing Journal*, Vol. 4, No. 1, PP.57-62.
- Quiceno, G., Alvarez, C., Avila, R., Fernandez, O., Franco, C., Kunc, M. & Dyner, I. (2019). Scenario analysis for strategy design: A case study of the Colombian electricity industry. *Energy Strategy Reviews*, 23: 57-68.
- Pricop, O. C. (2012). "Critical aspects in the strategic management theory." *ProcediaSocial and Behavioral Sciences*, 58, pp: 98-107.
- Ritchie, J. & Lewis, J. (2003). *Qualitative research practice: a guide for social science student and researcher*. London: SAGE publications.
- Rohrbeck, R. (2011). *Corporate Foresight: Towards a Maturity Model for the Future Orientation of a Firm*. Berlin: Springer-Verlag
- Saini, Azman. Zubaidi, Baharumshan. Ahmad. Hook Law, Siong (2010). "Foreign direct investment, economic freedom and economic growth": *international evidence, economic modelling*. 27: 5, PP:1079-1089.
- Salimi, M. (2017). A Model to Identify and Interpret Sport Places Per Capita According to Distribution of Thiessen Networks in GIS Space. *Journal of Sport Management*, 8(6), 875-890. doi: 10.22059/jsm.2017.60769. (in Persian).
- Schwenker, B. & Wulf, T. (2013). *Scenario-Based Strategic Planning: Developing Strategies in an Uncertain World*, Berlin: Springer.
- Slaughter, R. (2005). *Glossary of Futures Terms*. (Translators: Abdolmajid Keramatzadeh, Mohammad Reza Farzad, Amir Nazemi). Tehran: Defense Industries Educational and Research Institute. (in Persian).
- Slaughter, R. (2005). Knowledge creation, futures methodologies and the integral agenda. *Foresight*, 3(5): 407-4018.
- Shabani, A., Rezaee Soufi, M., Farahani, A. (2015). Study Challenges Sections quad of Sport in Iran (A Delphi Study). *Contemporary Studies On Sport Management*, 4(8), 65-79. (in Persian).
- Shabani Bahar, G., Keshavarz, L., Farahani, A., Farid Fathi, A. (2017). The Effect of the Regulatory Environment on the Effectiveness of Strategic Management in the Ministry of Sport and Youth. *New trends in sports management*. 5 (18), 73-87. (in Persian).
- Shirvani, N.M. (2018). Developing the process of creating competitive strategy in strategic foresight for organizations by a integral approach. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in Futures Studies. *Imam Khomeini International University*, Faculty of social Sciences. (in Persian).
- Shirvani, N.M. and Bayat, R. (2018). Identification and Analysis of the Driving Forces in the Trend of Improving Economic Value Added to Develop Corporate Foresight. *Strategy*, 27(1), 23-41. (in Persian).

- Vito, g, Alessandra Sorrentini, Davide Di Palma, Vincenzo Raiola, Maria Tabouras (2016). Success Factors on Which to Invest in Mega Sport Events: Lessons from the Past and Insights into the Future. *International Journal of Economics, Finance and Management Sciences* 2016; 4(4): 190-198. <http://www.sciencepublishinggroup.com/j/ijefm> doi: 10.11648/j.ijefm.20160404.14 ISSN: 2326-9553 (Print); ISSN: 2326-9561 (Online).
- Voros, J. (2003). A generic foresight process framework. *Foresight*, 5(3): 10-21.
- Zahedi, S. and Najafi, G. (2007). Sustainable Development, A New Conceptual Framework. *IJBQ*, 10(4), 43-76. (in Persian).